

Maročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inrate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Beck v Rimu

Poljski zunanji minister polkovnik Beck je na prvem uradnem obisku pri italijanski vladi. To je velik zunanje-politični dogodek, ki ga ne moremo dovolj poudariti, in to ne samo v pogledu ožjih čisto italijansko-poljskih odnosov, marveč za ves obseg evropske politike, ki je zavila v nove razvojne smeri.

Zadnji poljski uradni obisk v Rimu je bil 1. 1928, ko je bil poljski zunanji minister še Zaleski in je bila Poljska še popolnoma vključena v svojo zvezo s Francijo ter se je stiskala med dvema velikima nasprotnikoma: Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Takrat je Poljska napravila prvi, sicer še zelo boječ poskus, da se izmota iz svojega utesnjenega položaja ter dobi od Italije priznanje velesile. Italija, ki je takrat imela še čisto svojstvene račune v Srednji Evropi, ki jo je hotela organizirati tako, da bi iz nje napravila na eni strani obrambno trdnjavo proti nevarnemu nemštvu, na drugi strani pa z njo razdrla tako imenovano francosko zavezniško omrežje, je že takrat poljski obisk z veseljem sprejela in Mussolini ni varčeval z izrazi priznanja na naslov Poljske, »s katero sicer ne bomo sklepali nobene pogodbe, je dejal, »s katero lahko skupno hodimo po marsikaterih potih zunanje politike«. Zaleskijev obisk je v Varšavi vrnil takratni italijanski zunanji minister grof Grandi in se je iz teh zaporednih stikov italijanskih in poljskih državnikov izcimilo že toplo sodelovanje obeh diplomacij v Zenevi pri Zvezi narodov in v srednji Evropi, kjer so vsi poskusi, da bi Mala zveza pritegnila tudi Poljsko v svoj krog, izpadli, ker niso šli v račun temu tihemu zavezništvu med Poljsko in Italijo. Šele kasneje, 1. 1932, ko so se prvič pojavili na političnem obzorju Mussolinijevi načrti o direktoriju štirih velesil: Anglije, Francije, Italije in Nemčije, iz katerega naj bi bila Poljska izključena, se je prijateljsko razmerje precej ohladilo in je prišlo med obema državama do burnih prizorov, ki pa so ostali le v zakulisju dogodkov. Novoimenovani poslanik Poljske v Rimu grof Potocki je moral takrat demonstrativno vrniti svoji vladi nastavitveni dekret, da s tem demonstira nevoljo Poljske nad Italijo in nad njenimi načrti o paktu štirih velesil brez poljske udeležbe. Poljski zunanji minister — bil je že polkovnik Beck — pa je kar naenkrat odkril veliko nagnjenje do Male zveze in je nameraval obiskati celo Beograd, kar pa je zaradi nepredvidenih zaprek izostalo. Pakt štirih velesil je bil nekoliko pozneje sicer podpisan (dne 7. junija 1933), toda pogoji za njegovo življenje so bili tako slabi, da se je nerazpoloženje Poljske pogoilo in so se odnosaji z Italijo kmalu izboljšali. Podpis poljsko-nemške 10 letne prijateljske pogodbe je zaznamoval nov napredek v tej smeri, kajti Italija je že od prihoda hitlerjevcev na oblast resno računala s potrebo, da svojo zunanje-politično delavnost naveže na novo Nemčijo.

Polom Zveze narodov, propast zamisli, da bi bilo mogoče organizirati način skupne obrambe proti napadalcem, odkim diktatorskih držav od sovjetske Rusije, to so bili trije nadaljnji vzroki, ki so poljsko in italijansko zunanjo politiko v mnogočem istosumerili. Odkar pa obstoja italijansko-nemška os, sklenjena v Berchtesgadenju jeseni 1936, pa je postalo očitno, da se bo sodelovanje še bolj poglobilo in da bo moralo s časom dobiti tudi kakšen viden vnanji izraz. Priložnost za to se je pokazala zdaj, ko je kar naenkrat angleški ministrski predsednik Chamberlain preokrenil os angleške zunanje politike in izkopal iz pozabljivosti četvrti pakt velesil z resnim namenom, da ga oživi. Kakšna bolj prijetna priložnost se je mogla nuditi Italiji, da izbrise sicer itak že pozabljene spomine na prerakanje pred petimi leti in se ponudi Poljski, da bo pri Angležih zagovarjala pristop Poljske k nameravani zvezi velesil in tako izposlovala tudi v dejanju priznanje Poljske kot evropske velesile, ki se je v nobenem vprašanju ne sme več prezirati. Lepa priložnost, da si Italija naveže Poljsko nase na raznih drugih zunanje-političnih področjih, kjer bi ji bilo ožje sodelovanje koristno. Od Poljske bo Italija na primer dobila priznanje svojega imperija v Afriki, kar je dragocena pridobitev, če pomislimo, kako si Italija prizadeva, da bi to zadevo enkrat za vselej spravila na čisto z evropskimi državami. Italija potrebuje poljsko diplomatsko pomoč tudi v srednji Evropi, kjer bo mnogo vreden protiutež proti prevročekrnemu prodiranju nemške zveznice vzdolž Donave proti vzhodu. Končno Italija danes ne sme prezreti, da je danes Poljska sestavni del velike politične fronte, ki se raztega od Baltika do Črnega morja in katere viden izraz je poljsko-romunska politična in vojaška zveza. Tako bi se Italija prav s pomočjo Poljske zelo uspešno udeležila vse vzhodno-evropske politike, s katero do sedaj nima pravih organičnih zvez. Tako se je rodila misel, da je treba poljskega zunanjega ministra povabiti v Rim in tamkaj spraviti v prave oblike bodoče sodelovanje med obema državama. Naziranje, da je poljski zunanji minister Beck pohitel v Rim v nekakšni nervoznosti, češ da je zopet hočejo njegovo državo zapostavljati in da je treba Italijo preprositi, naj pri snovanju kakšnega novega pakta med velesilami na Poljsko vendar ne pozabi, je torej zmotno. Beckov obisk v Rimu ni posledica nobene nervoz-

Gorkega je zastupil Stalin

Senzacije strahotnega moskovskega procesa

Trije novi procesi na vidiku: proti generalom, diplomatom in državnim uradnikom

Gorki

Varšava, 8. marca. Včeraj je izredno vojaško sodišče zasliševalo prvega ideologa boljševizma in sodelavca Ljenuina, Buharina, o katerem je znano, da je boječ človek, da pa se osebno ni udeleževal terorizma, s katerim je takozvana proletarska diktatura podjarmila sebi ruski narod, čeprav jo je teoretično seveda odobral in utemeljeval.

Buharin se brani

„Čaka me gotova smrt...“

Državni pravdnik Višinski si je Buharina prav posebno privoščil in ga cele tri ure mučil s svojimi vprašanji, ki so imela namen, da bi obtožena prisilila do protislovij. Buharin pa je pokazal nepričakovan pogum, ker ga je Višinski do skrajnosti razdražil s svojimi perfidnimi vprašanji in podtikalnji, in ni priznal ničesar, kar bi bil Višinski rad, da bi bil priznal. Vse priznanje Buharinovo je v tem, da je bil vpleten v zaroto zoper Ljenuina, Stalina in Sverdlova leta 1918, ko je bil boljševizem komaj zmagal. Pravi pa, da nikakor ni imel namena, da bi te tri vodje boljševizma ubil, marveč so jih hoteli samo aretirati in odstaviti. Če je ta izjava Buharina resnična — in zdj se, da je — potem so notranji spori v boljševskem režimu bili že od samega začetka hudi in so bili Ljenuin in njegovi tovariši ter voditelji režima ves čas drug pred drugim na straži. Na nadaljnja vprašanja Višinskega je Buharin odločno zatrdil, da ni mislil na nobena teroristična dejanja, najmanj pa še na umor Ljenuina, s katerim sta bila kljub različnim naziranjem glede komunističnega programa in njega uresničitve osebno dobra prijatelja. Značilno pa je, da je Stalin šele zdaj zaradi zarote pred dvajsetimi leti postavil Buharina na zatožni klop z namenom, da bi se iznebil sploh vseh vidnih opozicionalecev s tem, da bi jih spravil v zvezo z vsemi onimi, ki so obtoženi veleizdajalskih zvez z inozemstvom. Višinski je Buharina hudo pritiskal, da bi te zveze priznal, ni pa dosegel ničesar. Zveze z inozemstvom Buharin odločno taji.

Buharin se ni vdal niti, ko je Višinski poklical pričo Jakovljevo, ki je zdaj v ječah leningrajske GPU, in je izjavila, da ji je Buharin sporočil načrt, da bi ubil Ljenuina, Stalina in Sverdlova. Jakovljeva je sama na sunu, da je v opoziciji zoper Stalina, in se je s svojo obremenitvijo Buharina hotela skoraj gotovo odkupiti od svoje »krivde«. Zvečer, ko so Buharina zopet zasliševali, so spet nastopile številne priče, ki so bile vse že dolgo v ječi in so jih tam primerno obdelovali z znanimi sredstvi, da so sedaj soglasno obremenjevale Buharina, češ da je zamislil umor imenovanih treh komunističnih kolovodij. Ko je neka priča izjavila, da je ta načrt ekval Buharin akupaj s Trockim, je Buharin odločno protestiral, da bi bil vmešan Trocki. Buharin se je skliceval na to, da je bil vedno ideološki nasprotnik Trockega, ki je bil levičar, dočim je Buharin vedno zastopal takozvano desno smer v komunizmu. Buharin je sicer priznal, da je mislil na oboroženi udar, ki naj bi Ljenuina odstranil od

vodstva sovjetske diktature, umor pa nikakor ni bil zamišljen. Ko je državni pravdnik Višinski dejal, da je bil Buharin, če je hotel režim strmoglaviti s silo, gotovo tudi pripravljen Ljenuina ubiti ali poslati, da ga ubijejo, je Buharin ironično odgovoril: »Tudi jaz sem sedaj strmoglavljen, pa sem vseeno še živ, dasi dobro vem, da me čaka gotova smrt!...«

Gorki zastupljen

Na vrsto pride najbolj senzacionalni del procesa, ki se bavi z zastupitvijo pisatelja Maksima Gorkega, česar so obtoženi trije ugledni ruski zdravniki, med njimi 70-letni profesor Pletnjev, ki ga nihče v Evropi ne smatra zmoglega takega groznega zločina. Samih zdravnikov še niso zaslišali, pač pa je državni pravdnik Višinski prebral pismo nekega zdravnika, ki ga je bil Stalin poslal iz Kremija Gorkemu, ko je ta umiral. Ta zdravnik trdi v svojem pismu, da so Gorkemu nekaj ur, preden je umrl, dajali prekomerno dozo močnih strupov. Sunljiva da je bila tudi izjava profesorja Pletnjeva nekaj minut pred smrtjo Gorkega, ki je baje dejal: »Pustite bolnika mirno umreti! Zdravila, ki smo mu jih dali, imajo svoj učinek.« Nato je poklical Višinski zdravniško komisijo, čije člani izjavljajo, da je Gorki umrl zaradi zastupljenja. Nato prebere Višinski pred iznenadenim občinstvom dokumente, iz katerih naj bi sledilo, da so zarotniki hoteli zastupati tudi Ježova, naslednika obtoženega Jagode v vodstvu zloglasne GPU. Ježova so hoteli zastupati počasi in je mož že tako oslabil, da bi bil gotovo umrl, če ne bi bili zarote pravčasno preprečili. Obtožene tri zdravnike bodo zaslišali jutri. V javnosti je splošno mnenje, da gre za peklenko igrjo, ki je ni mogoče pregledati.

Sledile so izpovedi raznih drugih obtožencev, med njimi bivšega načelnika osrednjega statističnega urada Osinskkega, ki bo posajen na zatožni klop pri nekem prihodnjem procesu in ki je skušal Buharina obremeniti tudi s skrivno za atentat, ki ga je poskušala leta 1918 na Ljenuina neka Dora Klapan, o čemer je občinstvo prvič slišalo. Osinski je presenetil občinstvo tudi z izjavo, da je Buharin takrat bil levičar.

Naslednja priča Karelina je izjavil, da je tudi znani šef komunistične stranke na Madžarskem Bela Kun bil med zarotniki leta 1918. Bela Kun sedi v zaporih, ako ga niso že skrivaj ubili.

Norost ne pozna meje...

Proces proti generalom

Se ni končan proces proti Buharinu in njegovim tovarišem, že se pripravljajo trije novi procesi. Policija kar v masah zapira po vsej

Rusiji, predvsem v Moskvi, Stalinove politične nasprotnike. Glavni zarotnik, ki pride prihodnjic na vrsto, je zadnji maršal iz carskih časov Jegorov, ki ga Stalin dolži zarote zoper sovjetski režim, češ da je hotel zaneti vojaški upor, zavzeti Kremelj in vse člane sovjetske vlade pobiti. Z njim pride na zatožni klop vrhovni poveljnik ruskega zračnega brodograjskega Alsknis. Med obtoženci tega procesa bosta nadalje ukrajinski general Dibenko in Kovalenko ter bivši poveljnik beloruskega vojnega okrožja Bjelov in njihov prijatelj, general Schmidt. V zadnjem času so dobili nesrečnega druga v polkovniku Ribalku, ki je tudi Ukrajinec in ki je še pred nekaj dnevi bil vojaški ataše pri posla-ništvu v Varšavi. Ribalko je namreč bil svoj čas adjutant maršala Jegorova in je osumljen, da je vedel za zaroto. Ta proces zoper generale bo najbrž taje.

Proti diplomatom

Drugi proces bo proti sovjetskim poslanikom, ki so že nekaj časa zaprti v Ljubljani. Glavni obtoženeec je tudi bivši poslanik v Varšavi, Armenec Davtjan in njegov poslaniški tajnik Vinogradov, potem bivši poslanik v Nankingu Bogomolov, bivši poslanik v Tokiju Jurjenjev ter bivši poslanik v Oslo Jakubovič, ki ga je Stalin odpoklical pred dvema tednoma, kakor tudi tiskovni ataše pri varšavskem poslaništvu, Ukrajinec Kovalski. Sploh je značilno za vse te procese, ki so na vrsti, da se med obtoženci nahaja izredno veliko število Ukrajincev.

Proti uradnikom

Tretji proces pa bo proti celi vrsti sovjetskih funkcionarjev, med katerimi je glavni obtoženeec bivši komisar za prosveto Bubnov, bivši namestnik predsednika sveta ljudskih komisarjev Rudzutak, bivši komisar za ljudsko zdravstvo Kaminski, bivši komisar za lahko industrijo Ljubimov, bivši predsednik drž. kontrole Antipov, bivši predsednik odbora za poljedelska vprašanja v komunistični stranki Jakovljevič, bivši predsednik beloruske vlade Goleod, bivši predsednik ljudske vlade Turkmenistana Stakov, bivši tajnik komunistične stranke Ukrajine Postišev in še nekaj Ukrajincev, med njimi Antonov ter bivši generalni konzul v Barceloni Ovsejenko, ki je bil iz Barcelone odpoklican februarja meseca.

Nadaljevanje na 2. strani

Rdeči voditelji v Franciji in Belgiji se zgražajo

Glasilo bivšega ministrskega predsednika in voditelja ljudske fronte Bluma, »Populaire«, objavlja zopet ogorčen članek zoper Stalinov režim, v katerem pravi, »da Francija ne more več zapuati v notranjo in zunanjo moč Rusije.«

V Franciji so zlasti ogorčeni zaradi obdolžitve, zaradi katerih je bil postavljen pred sodišče bivši sovjetski poslanik v Parizu Rakovski. Bivši minister, ki je bil tudi poslanik v Moskvi, de Monzie, izjavlja v listih, na pozna Rakovskega že več kot 30 let in da je trdno prepričan, da so vse obtožbe proti njemu izmišljene. Rakovski ni zmogel veleizdaje, čeprav ima tudi svoje napake. Vsa priznanja so mu bila gotovo na taji način izsiljena. Bivši ministrski predsednik Herriot se je oglašil pri zunanjem ministru Delbosu, naj bi ta pri Stalinu interveniral, da bi bil Rakovski pomilostčen. Rakovski je v krogih sedanje francoske

vlade zelo priljubljen ter ima največ zaslug za to, da se je sklenil pakt med Francijo in Rusijo.

Vodja belgijske socialno demokratske stranke in bivši predsednik druge internacionale Vanderelde objavlja dolg članek o moskovskem procesu v »Peuple«, v katerem se ogorčuje nad Stalinom, ki pošilja veterane boljševske revolucije na morišče. Vsa socialistična internacionala, pravi Vanderelde, z velikim vznemirjenjem sledi moskovski proces. Ako se izkaže, da te vodilne osebe sovjetske unije niso nič drugega, kakor sami izdajci in špijoni, kaj bo potem še ostalo od sovjetske revolucije? »Jaz sem prepričan, da morajo ti reveži izpovedati svojo krivdo prisiljeni po nekih strahovitih sredstvih,« piše Vanderelde. Vanderelde pravi nadalje, da je pripravljen dati svojo glavo za to, da je Rakovski popolnoma nedolžen. Strahotna morajo biti sredstva, s katerimi so tega človeka pripravili do tega, da ni več podoben človeku in daje take človeka nevedne izjave o svojih »zločinih«.

Višinski

Zagrebska vremenska napoved: Toplo in stalno.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno in milo.

Zemunska vremenska napoved: V zapadnih krajih in na Primorju jasno, v severnih in severnozpadnih krajih postopna razjasnitev. Oblačno bo še v južni polovici, kjer utegne tudi nekoliko deževati. Toplota bo padla.

Evropa — brez sovjetije

Pomen poljskih pogajanj v Rimu

Rim, 8. marca. b. Razgovori poljskega zunanjega ministra Becka z Mussolinijem so se danes nadaljevali. Rimski listi poudarjajo pomen večrajših razgovorov, ki so trajali do 1 po ponoči. Davi je poljski zunanji minister Beck obiskal Forum Mussolini, popoldne pa je bil sprejet v avdienco pri italijanskemu kralju. V kraljevskem domu je bil prirejen obed na čast Becku in soprogi. Danes popoldne je Beck s soprogo obiskal rimsko razstavo. V poslopu poljskega poslanstva je Beck sprejel nocoj predstavnike poljske kolonije, nato pa se udeležil banketa, ki ga je priredil grof Ciano v Castiškem domu.

Pariz, 8. marca. b. Razgovori poljskega zunan-

nosti, ampak izraz obojestranskega spoznanja, da bosta obe državi imeli dejanske koristi od tesnejšega sodelovanja in da je treba priložnost, ki jo je mednarodnopolitični položaj njima ponudil, izkoristiti.

Sicer ne verjamemo, da bi v Rimu podpisovali kakšno novo pogodbo, toda prav gotovo je, da bo ta obisk okrepil politiko »osi Rim—Berlin« in da bo Italiji prijateljsvo ob Visli znatno okrepilo hrbenico, ko bo sedla za mizo, da se pogaja z angleškim imperijem.

nanjega ministra Becka v Rimu so našli ugoden odmev v Parizu, tem bolj, ker je poljska vlada v sporazumu z Anglijo in Francijo zahtevala razširitev četvernega pakta in pri tem naletela na podporo Italije. Angleški poslanik Phipps se je včeraj razgovarjal z zunanjim ministrom Delbosom o sklenitvi pakta petih velesil, ki naj bi bil povezan tudi s paktom srednjeevropskih držav. Da bi se ugodno pričela pogajanja glede sklenitve takega pakta, bi bilo treba predvsem vzpostaviti časopisni mir. Francoska vlada je že storila potrebne korake v Pragi, Beogradu in Bukarešti, da se srednjeevropske države povežejo s paktom štirih ali petih velesil, iz katerega pa bi bila izključena sovjetska Rusija. Da je med Rimom in Parizom zavaladalo popolno soglasje glede sodelovanja Poljske v evropskem paktu, je dokaz, in ni izključeno, da bo Beck kmalu obiskal Pariz in London ter tam nadaljeval svoja pogajanja.

London, 8. marca. b. »Daily Telegraph« poroča, da je poljski zunanji minister Beck za časa svojih diplomatskih razgovorov v Rimu izrazil željo, naj se tudi Poljska uvrsti v pakt, ki naj bi ga sklenile Anglija, Francija, Italija in Nemčija. Poljska je politično najvažnejša država v srednji Evropi in bi lahko kot peta velesila predstavljala jeziček na tehtnici med obema vzporednima težama Nemčije in Italije na eni ter Francije in Anglije na drugi strani.

Seja Narodne skupščine

Poročilo trgovinskega ministra

Iz ekspozicije ministra trgovine in industrije g. dr. Milana Vrbaniča posnemamo, da je depresija v našem gospodarstvu prenehala in da smo prišli v prav živahno gospodarsko delavnost. Delo zasebnih bank je oživelo, ker je bilo urejeno vprašanje kmetijskih dolgov. Namesto z velikim številom dolžnikov imajo banke sedaj opraviti samo s Priv. agrarno banko, nadalje dobe 3% drž. obveznice. Pri vsaj tej uredbi so interesi vlagateljev ostali zaščiteni, ker banke dobijo dovolj sredstev za odpisano glavnico in rezerve v primeru nad 50%.

Zaradi tega in dotoka novih vlog je upravičena napa, da bo oporočanje vlog v letu 1938 napredovalo še hitreje kot doslej. Pri bankah znašajo moratorne, t. j. kmetijske terjatve 15,92% vseh terjatev, če se pa upoštevajo samo zaščiteni zavodi, pa 20,68%. Seveda so kmetijske terjatve pri nekaterih zavodih znatno večje — gredo celo do 90% vseh terjatev.

Zunanja trgovina je pokazala lani napredek za 50%, ker je vrednost uvoza in izvoza narasla od 8,45 na 11,5 milijarde dinarjev in je znašala aktivnost 1.038,6 milij. din. kar je največja aktivnost od leta 1924 dalje. Nato analizira strukturo našega izvoza in uvoza, delež tujih držav itd.

Prizad je pokazal znatne uspehe, kajti za skoraj ves čas svojega poslovanja je v pretečenem poslovnem letu plačal 20—50 din za pšenico več kot so znašale cene po svetovni pariteti. Na splošno je Prizad v zadnjih treh letih popravil vse prejšnje nedostatke in se finančno okrepil, da lahko mirno čaka tudi slabših časov.

Pohvalno se g. minister izraža tudi o drugem intervencionističnem uradu, Uradu za kontrolo izvoza živine. Najavil je tudi novo uredbo o izvozu živine.

Usoda našega obrtništva je odvisna od napredka naše vasi, ker sta skoraj dve tretjini na-

šega obrtništva vezani na kmetijstvo. Zato je tudi poslovanje obrtni v ozki zvezi s kmetijsko proizvodnjo. V letu 1937 se opaža nadaljnje povečanje števila obrtnih obratov v vaseh in mestih. Posebno znatno narasla števila gradbenih obratov, ki se je v prvih osmih mesecih lani povečalo za 871. Po okrajih, torej po vaseh in manjših krajih se je povečalo število obrtnikov bolj kot v samoupravnih mestih, v velikih mestnih občinah zopet bolj kot po okrajih.

Za strokovno šolstvo se bodo izdatki povečali za 3,5 milij. din. V letu šolskega leta 1937-1938 sta bili razširjeni dvorazredni trg. šoli v Kraljevcu in Daruvarju v štirirazredni trgovski akademiji. S 1. aprilom letos bosta namesto mestnih trgovskih akademij otvoren dr. trg. akademiji v Dubrovniku in Somboru. Nadalje je bilo odobreno poslovanje dvema trg. akademijama: Trg. akademiji Trg. industrijske zbornice v Osijeku in Trg. akademiji Združenja trgovcev v Zagrebu. Danes je 21 trg. akademij, tri pomorske trg. akademije, sedem srednjih tehničnih šol, dve ženski strokovni učiteljski šoli, šest dvorazrednih trg. šol, 22 moških obrtnih šol in 240 ženskih obrtnih šol.

Tujski promet je v letu 1937 zelo narasel, kar dokazujejo naslednje številke: skupno število turistov je naraslo od 1936 na 1937 od 944.916 na 1.012.421, od tega število domačih turistov od 687.326 na 706.016, inozemskih pa od 257.590 na 306.406. Število nočnin je naraslo skupno od 5.265.000 na 5.666.444, od tega domačih turistov od 3.571.905 na 3.954.567, inozemskih pa od 1.693.695 na 1.711.877. Z uvedbo turističnega dinarja je bilo mnogo pomagano. Zaradi tega je lani število angleških turistov naraslo od 10.798 na 19.818, število njih nočnin od 47.000 na 74.829, nemških turistov od 37.000 na 76.000, njih nočnin od 189.600 na 334.000 din.

Končno napoveduje g. minister novelizacijo obrtnega zakona, ker je načrt v ministruvstvu že dovršen in dostavljen na proučevanje zainteresiranim korporacijam. Sklicana bo tudi posebna anketa gospodarskih krogov glede te novelacije.

kluba, je kritiziral poslovanja urada za kontrolo izvoza živine in ravnatelja tega urada dr. Petroviča. Obširno se je bavil tudi s poslovanjem sladkornih tovarn in napadal državno sladkorno tovarno v Čukarici, o kateri je trdil, da bi morala urejevati ceno sladkorja.

Napadal je tovarno Zagorka v Subotici zaradi njenih previsokih cen za modro galico in predlagal, naj vlada ukine zaščitno carino za uvoz modre galice. Mihajlo Stojadinović iz JRZ je nastopil proti kaznivim delavnicam. Dr. Nikola Šijak iz JNS se je bavil s privatnimi denarnimi zavodi. Milenko Glišić, član neodvisnega kluba, je kritiziral poslovanje PRIZAD-a in zavoda za pospeševanje zunanje obrti. Proti Batji je govoril tudi Dušan Perović iz JRZ, ki se je obširno bavil tudi z vprašanjem opija v južni Srbiji. Poslanec Voja Lazić iz neodvisnega kluba je kritiziral delovanje zavoda za izvoz živine in PRIZAD-a. Zavod za izvoz živine je za tem branil Branko Todorović iz JRZ, za njim pa ga je zopet kritiziral Jovan Zdravković iz neodvisnega kluba, ki je zahteval tudi anketo.

Zadnji govorniki pri razpravi o proračunu za trgovinsko ministruvstvo so bili vsi iz poslanskega kluba JRZ. Med njimi je govoril tudi Josip Benko, poslanec iz Murske Sobotice. Zavračal je v svojem govoru napade na trgov. min. dr. Vrbaniča. Tudi on kot trgovec in izvoznik soglaša s prejšnjimi govorniki, ki so zahtevali svobodno trgovino, toda vse države, v katere mi izvažamo, so omejile uvoz in zato moramo tudi mi naš izvoz omejivati in pravilno razdeliti. Glede izvoza živine je pri nas urejeno tako, da dobijo delež pri izvozu 40% zadrage, 40% izvozniki in 20% proizvajalci. Končno je zagovarjal gospodarsko politiko sedanje vlade in rekel, da je koristno za uspešen napredek države. Glasoval bo za predlog.

Na koncu je trgovinski minister dr. Vrbanič pobijal navedbe poslancev dr. Kosiča in drugi, ki so napadali njegovo delo, na kar je skupščina z veliko večino sprejela proračun trgovinskega ministruvstva. Seja je bila do 4.30 zjutraj.

cela šuma častnikov rdeče armade, katerih imena še niso znana. Med temi se nahaja tudi pet častnikov tako zvanega infanterijskega inspektorata, ki je neposredno podrejen vojnemu komisariatu Vorosilovu.

V Moskvi govorijo tudi, da ni nikjer videti komisarja za zunanje zadeve Litvinova kakor tudi Ukrajince Cubarja, ki je med namestniki predsednika sovjetske Unije. Predsednika izvršilnega odbora ukrajinske komunistične stranke Petrovskega, ki je bil te dni poklican v Moskvo, je zadel kap. Litvinov se najbrže drži doma. Znano je, da se zdi Stalinu zelo sumljivo.

Stalin je poklical v Moskvo 7000 kavkaških, kirgiških in turkmenskih vojakov ter častnikov, ki sedaj stražijo Kremelj tako strogo, da niti člani vlade ne pridejo vanj, če nimajo za vsak poseben primer izrecnega dovoljenja od Stalina.

mrzlična delavnost in so imeli vrhovni poveljniki pehote te dni v Vladivostoku konferenco, kateri je prisostvoval tudi vrhovni poveljnik sovjetskega tihomorskega brodograjskega, kakor tudi načelniki politične uprave rdeče armade na Daljnem vzhodu. Zelo vpražen je sklep, da se premesti vrhovno poveljstvo ruske rdeče armade na Daljnem vzhodu iz Habarovska v Irkutsk. Obenem je iz Tarkmenistana skozi kitajski Sinkiang odšlo tisoč vojnih avtomobilov in drugih vozil z vojnim materialom v smeri na centralni Kitaj. V Habarovsku, Vladivostoku in na Kamčatku pa se zbirajo letalske eskadre.

Eni menijo, da boče Stalin odvrtni pozornost od težkega notranjega položaja s tem, da uprizarja veliko mobilizacijo na Daljnem vzhodu, drugi pa menijo, da od Japonske v resnici preti velika nevarnost. Kaj je res, se bo pač kmalu razvedlo iz dogodkov samih.

Muslimani

se nevarno gibljejo

Izve se tudi, da vse sovjetske republike v Aziji izganjajo iz uradov ruski jezik in se poslužujejo zdaj izključno svojega narodnega jezika. Centralna sovjetska uprava smatra to gibanje seveda za zelo nevarno, ker kaže, da se širi nacionalna propaganda zlasti med mnogostevilnim muslimanskim prebivalstvom ogromnega turkmenškega ter kirgiškega teritorija. Zlasti v Kirgizistanu se je antikomunistično nacionalno gibanje že

Ministrstvo za gozdove in rudnike

Besedo je dobil minister Bogoljub Kujundžić, ki je obširno utemeljeval proračun za ministruvstvo za gozdove in rudnike. Uvodoma se je bavil s stanjem v našem gozdnem gospodarstvu. Poudarjal je, da so škode in zlorabe v področjih nekaterih gozdnih ravnateljstev dosegle ogromen obseg. Z dnešnim so vidne strašne posledice naglega uničevanja gozdov, najboljši dokaz za to so stalne poplave. Minister je nato podajal statistične podatke o površini gozdov in rekel, da znaša površina gozdnih zemljišč v naši državi 8.196.940 ha. Dalje se je obširno bavil s svojo najvažnejšo nalogo: s pogozdovanjem golih in živega peska. Izjavil je, da bi se mogel velik del golih pogozditi samo tedaj, če bi bila tam prepovedana pašna. Navedel je, da je ministruvstvo izdelalo načrt zakona o razdelitvi golih med ljudstvom zaradi pogozdovanja. Zakonskega načrta pa še ni mogel predložiti Narodni skupščini v zakonodajnem delu, ki se ne izvedla notranja kolonizacija.

Nato se je obširno bavil s težkim stanjem, v katerem se nahajajo imovne občine. Minister je nadalje navajal, da je bila posebno važna za izkoriščanje državnih gozdov uredba o organizaciji ministruvstva za gozdove in rudnike. Ministruvstvo se vsiljuje kot nujna potreba sistematično delo za melioracijo planinskih pašnikov. V to svrhu so v predloženem proračunu določeni tudi potrebni zneski.

Nato se je minister podrobno bavil z vprašanjem notranje kolonizacije na ozemlju Bosne in Hercegovine ter o podeljevanju zemljišč prostovoljcem. Govoril je tudi o državnih in poldržavnih gozdnih podjetjih in podal Narodni skupščini točno sliko stanja, v katerem se ta podjetja trenutno nahajajo. Omenjal je izgube, ki so jih ta podjetja pretrpela, predvsem naše največje gozdno podjetje Šipad v Sarajevu.

Nato je pa minister podal poročilo o rudarstvu v naši državi. Rekel je, da je rudarstvo premoga v naši državi še vedno precej slabotno in bi potrebovalo radikalno zdravlilo. Bavil se je podrobno z delom poverjenega ministruvstva v preteklem letu za zgraditev težke domače industrije. Omenil je vse važnejše ukrepe na tem polju, tako zgraditev velikega podjetja v Zenici, nadalje nove investicije v Ljubiji pri Banjaluki ter v drugih rudnikih.

Kitajci izgubili pol milijona mož General Pajši: Trije Kitajci za 1 Japonca

London, 8. marca. b. »Manchester Guardian« poroča iz Sanghaja, da je šef generalnega štaba kitajske vojske, general Pajši, dal izjavo v Hankovu, v kateri je dejal: »Naše izgube znašajo do sedaj samo 500.000 mož in so zaradi tega neznatne. Sebe, ko bodo naše žrtve dosegle 50 do 100 milijonov ljudi, bomo imeli razlog, da obupavamo. Dosedanja vojna je pokazala, da je treba za vsakega japonskega vojaka, ki ga ubijemo, žrtvovati tri Kitajce. Potrebno je torej žrtvovati 100 milijonov ljudi, da iztrebimo vse moške na Japonskem.«

Predavanje L. Salvinija na ljubljanski univerzi

Ljubljana, 8. marca.

Danes popoldne je imel v zbornični dvorani ljubljanske univerze predavanje o italijanski literaturi prof. dr. Luigi Salvini, ravnatelj orientalskega zavoda v Neaplju in strokovnjak za madžarsko-finske in slovanske jezike. Predavanje se je vršilo v okvirju Romanističnega kluba DSFF na univerzi v Ljubljani ter se ga je udeležilo izbrano občinstvo ljubljanskih izobražencev, zanimajoče se za novoziviljene kulturne stike med dvema narodoma, ki jima je usojeno živeti v sosesčini. Udeležili so se ga tudi konzuli drugih držav, veliko vseučiliških profesorjev, zastopniki kulturnih

zelo močno ukoreninilo in so se posamezne kirgiške horde oblastem uprle, tako da je prišlo do več spopadov z rdečo armado. Zaradi tega je bil te dni ustreljen predsednik izvršilnega odbora kirgiške komunistične stranke Sah Murzin.

6.000 ustreljenih

37.000 izgnanih

V zadnjem trenutku se izve, da sta bila na Daljnem vzhodu odstavljena admiral Kirjejev in politični komisar rdeče armade Zemskov, politični komisarji rdeče armade Kuzirin, Ješanov in Ovsinikov pa so bili ustreljeni.

Izve se, da so načelniki policije na eji v Kremlju poročali, da je bilo letos izgnanih na sever in v Sibirijo 37.000 ljudi, ustreljenih 6200, sodnih razprav, ki tečejo proti raznim nasprotnikom režima, je 188, sovjetskih funkcionarjev pa je bilo od antikomunistov ustreljenih letos 100.

Podkomisar za zunanje zadeve Zakovki je poročal, da so odkrili antikomunistične celice v vseh mestih Daljnega vzhoda, kjer skušajo teren podminirati zlasti Japonci, potem v Leningradu in v uradih vojnega komisariata v Moskvi. Ta slednja vest je zelo značilna, ker utegne enkrat stati glavo vojnega komisarja Vorosilova, ki ga Stalin zaenkrat še drži, da ne bi preveč razdražil sovjetske rdeče armade.

Kar iz vlakov jih vlačijo

Varšava, 8. marca. e. Varšavski listi poročajo, da so potniki mednarodnega vlaka Moskva—Varšava malo pred sovjetsko mejo videli, kako je sovjetska policija odvedla z vlaka dva sovjetska diplomatska uradnika. Oba sta polovala na svoji službeni misli v inozemstvo. Malo pred mejo sta prešla brzotok v Moskvo, da se morata takoj vrniti. Diplomata pa tega ukaza nista ubogala.

Jagoda

Moskva, 8. marca. e. Na današnji razpravi so zasliševali Jagodo, bivšega voditelja GPU. Kakor Buharin tako sedaj tudi Jagoda ne mara vsega priznati. Tako pravi, da je res, da je vedel, kako zastrupljajo Gorkoga. Ni pa kriv smrti Menžinskaja in tudi ne Gorkoga. — Višinski je nato konfrontiral z Jagodo obtoženo zdravnik, posebno Levina, ki je ponovno izjavil, da je z Jagodovo vednostjo zastrupljal omenjene osebnosti. Jagoda pa je trdil, da to ni res. Ko ga je Višinski vprašal za podrobnosti o nagibih, ki so ga vodili pri tem delu, Jagoda ni hotel odgovorjati.

Pravilno in še uspešnejše delovanje rudarskih ustanov je pa ovirala še vedno različna rudarska zakonodaja. Zato je minister ukrenil vse, da dobi naša država čimprej enoten rudarski zakon. Ta zakon leži še pred vlado ter bo po izjavi ministra Kujundžića v najkrajšem času predložen Narodni skupščini v zakonodajnem delu, ki se ne izvedla notranja kolonizacija.

Končno se je minister bavil tudi z elektrifikacijo posameznih pokrajin ter je omenjal vlogo državnih rudnikov. Med drugim je omenil tudi rudnik Velenje, ki dobavlja največ elektrike za Kranjske deželne elektrarne. Končno je naprosil narodno skupščino, naj sprejme predloženi proračun za poverjeno mu ministruvstvo.

Po govoru ministra dr. Kujundžića se je razvila obširna razprava, v katero je posegele več govornikov. Tako so govorili: dr. Milovan Grba (JRZ), Karel Dobršček (Delovni klub), ki je med drugim izjavil, da je državna uprava v dravograjem okraju prevzela 2700 ha zemlje brez davkov, brez dolgov in brez drugih obveznosti. Ape-liral je na ministra za gozdove in rudnike, naj ukrene vse potrebno, da bi gozdna uprava pomagala obmejnemu ljudstvu. Proti proračunu je nato govorilo več govornikov, med njimi tudi Milan Petkovič iz Neodvisnega kluba ter Mita Dimitrijevič iz Radikalnega kluba. Za proračun je govoril nato Novica Popović (JRZ), proti pa Rista Grdijč iz JNS.

Nato je bila dopoldanska seja zaključena in se je pričela popoldanska ob 4 popoldne.

Na popoldanski seji je prvi govoril Voja Lazić, za njim pa Ivan Mohorič tudi proti. Za njima so govorili za proračun Branko Dobro-savljevič, Sima Marjanac in Sava Mik-kič. Dalje je govoril proti proračunu Vojslav Nenađić, za njim pa Milenko Glišić, ki bosta glasovala proti proračunu.

V času ko to poročamo, seja še traja. Na no-čajšnji seji bo izglasovan najprej proračun za ministruvstvo za gozdove in rudnike, nato pa še proračun za ministruvstvo za telesno vzgojo naroda.

Jutrišnja seja narodne skupščine se bo pričela ob 10 ter bo razprava o proračunu za zunanje ministruvstvo pri čem ministriki predsednik in zunanji minister g. dr. Milan Stojadinović s svojim ekspozicijem, v katerem bo podal zunanjo politiko sedanje kraljevske vlade.

Sanghaj, 8. marca. b. Dopisnik »INS« poroča, da so Japonci danes kljub hudim protestom Amerikancev in Angležev uvedli cenzuro v Sanghaju ter postavili 22 cenzorjev.

Sanghaj, 8. marca. b. Iz japonskega glavnega štaba poročajo, da je japonska vojska prodrla na šestih krajih do Rumene reke v širini 120 km. Japonci sami priznavajo, da Rumene reke še niso prekorčili, in so bile tozadevne vesti prezgodnje in neutemeljene. Poročilo japonskega vrhovnega poveljstva trdi, da Japonci za sedaj še ne mislijo prekorčiti Rumene reke.

ustanov, ljubitelji italijanske književnosti, prevajalec Dantejeve »Divine Comedie« smgr. Debe-vec, prevajalec »Croce« lektor dr. Leben itd. ter mnogo dijaštva in drugega občinstva. Predavanje je otvoril kot zastopnik zadržanega rektorja dekan filozofske fakultete dr. Kelemina in pozdravil predstavnike tujih držav ter g. predavatelja in vse navzoče, na kar je g. ravnatelj prof. dr. L. Salvini predaval v lepi besedi tekoči in temperamentno podani, o italijanski literaturi od prosvetljenstva do naših dni. Poudaril je francoski enciklopedizem ter postavil v nasprotje religiozno italijansko romantiko z Manzoniem in Leopardom, največjim pesnikom, prešel na ujedinenje Italije, se ustavil pri Carducciju in primerjal potem zunanji realizem Vergov ter notranjega Fogazzarovega, najdal časa se je zamudil pri D'Annunziu, ki ga je označil za največjega italijanskega pesnika, mojstra čudovito melodiozne besede in ustvarjalca novega idealizma. Z oznako Papinija, Pirandella in modernih futuristov ter sodobnikov je zaključil nazorni pregled moderne italijanske književnosti, za kar je bil deležen obilnega priznanja. G. dekan se mu je v imenu vseh lepo zahvalil in dal besedo italijanskemu generalnemu konzulu, ki je za zaključek izrazil željo po čim tesnejših kulturnih stikih med obema narodoma, kakršni so bili že nekoč v preteklosti ter izrazil up na izmenjavo dijakov kakor tudi profesorjev.

Osebnosti

Belgrad, 8. marca. m. Za načelnika računskega oddelka glavne kontrole je postavljen v 3. polož. skup. 2. stopnje Jože Znidaršič, šef mestne kontrole pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani. Upokojen je Josip Cernivec, višji pisarniški official 7. pol. skup. na okrajnem sodišču v Ljubljani. Dalje je upokojen Anton Ribič, davčni uradnik na davčni upravi v Ptuj.

Belgrajske vesti

Belgrad, 8. marca. AA. Minister za telesno vzgojo ljudstva dr. Vjekoslav Miletić bo 10. marca ob 19.30 predaval po radiu o delu naše države za telesno vzgojo naroda. Predavanje bodo prenašale belgrajske, zagrebške in ljubljanske radijske postaje.

Belgrad, 8. marca. AA. Ministruvstvo za trgovino in industrijo je v zvezi s čl. 6 trgovinskega dogovora med našo kraljevino in Madžarsko z dne 17. decembra 1936 obvestilo carinske oblasti, da je ta dogovor podaljšan do 31. decembra 1938.

Drobne vesti

Kairo, 8. marca. AA. Reuter: Umri je nenadoma bivši predsednik vlade Nesim paš. Zadel ga je kap.

Washington, 8. marca. AA. DNB: Notranje ministruvstvo je objavilo, da je včeraj odplula patrolna ladja »Taney« v Honolulu, kjer bo prevzela v ameriško posest otoka Canton in Endrebery. Z ladjo potuje več ameriških državljani, ki bodo na otokih poslej živeli.

Ta dva otoka, ki sta neobljubljena, pripadata Feniksovemu otočju, ki je last Anglije. Amerika ju bo utrdila za letalska oporišča.

Pariz, 8. marca. b. Včeraj je prišlo do hude nesreče na strelišču v Chause de Moselle ob pri-liki ostrega streljanja s strojnimi. Poveljnik je dal namreč nalog, da se streljanje ustavi ter so pri prvem signalu kontrolni častniki skočili iz strelskih jarkov. V tistem hipu pa je iz neke streljnice bila oddana cela salva ter je enega častnika ubila, dva pa sta zaradi padca lažje ranjena, ker sta naglo skočila nazaj v jarke.

Avstrija — Nemčija

Dunaj, 8. marca. e. Državni podtajnik v voj-nem ministruvstvu general Zehner bo v soboto odpotoval v Berlin. Nemška vlada ga je povabila na slovesnosti, ki bodo prirejene v spomin na nemške padle vojake. Poveljnik avstrijske vojne sile bo ostal v Berlinu več dni.

Proces v Moskvi

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nova „zarota“ v Kremlju

V Kremlju je bila 6. t. m. seja, katere so se udeležili poleg Stalina Ježov, Vorosilov in Višin-ski, ki je poročal o procesu. Na tej seji je bila sklenjena usoda obtožencev v sedanjem procesu. Pravijo, da bo od 21 obtožencev 14 obsojenih na smrt, drugi pa bodo dobili po 15 do 25 let ječe.

Ker so odkrili novo zaroto med častniki, ki poveljujejo Stalinovi telesni straži v Kremlju, vla-da v Moskvi pravi teror. Med temi častniki so: general Kovačenko, stotnik Vostužov in major Nikolajev. Poleg njih pa je aretirana

Strah pred napadom Japonske

Znoreli Stalin hili z reformami in čiščenjem

Stalin hiti z reformami in s čiščenjem
Varšava, 8. marca. Obenem, ko so se v Krem-lju posvetovali o usodi skupine, ki stoji pravkar pred izrednim sodiščem, so se razgovarjali tudi o skrajni nevarnosti, ki grozi mejam sovjetske Ru-sije na Daljnem vzhodu. V zvezi s tem je komisar za težko in za vojno industrijo Kaganovič poročal o načrtu industrijske mobilizacije na Daljnem vzhodu, kjer je treba ustanoviti veliko vojaško-industrijsko središče, ker so sedanja nezadostna. Vse tovarne težke industrije bodo gotov odstotek svojih delavcev odstopile vojnemu komisariatu za potrebščine vojske.

Ne samo v Moskvi, temveč tudi po drugih središčih evropskih veseli in Amerike je zavladalo neko vznemirjenje, ker se zdi, da se Japonska pri-pravilja na naskok na rusko Primorje in na Zabaj-kalje na Daljnem vzhodu. Očitno smatra Jap-on-ska, da je sedanji trenutok, ko je ugled sovjetske Rusije zaradi Stalinovih metod tako v Evropi ka-kor v Ameriki tako zelo padel, da že sovjetom do-zdaj tako zelo prijazni pariški »Populaire«, organ bivšega ministrskega predsednika Bluma, piše o nezanesljivosti Rusije kot vojaške sile, zelo ugoden za napad na ruske meje v Aziji. Poročajo o sum-ljivih gibanjih japonske armade na mandžurski in mongolski meji, kjer je japonska armada v zad-njih dneh skoraj neopaženo prodrla do provincije Suijian. Maršal Blücher je do-spel pred par dnevi v Moskvo, kjer je dobil ši-ro-ka pooblastila za vsak primer. Tudi v Zabajkalju vlada v vrhovnem vojaškem poveljstvu v Irkutsku

Koliko časa nosite moško obleko?

Navadno toliko časa, dokler trpi blago, oziroma dokler je isto lepo. Vsled tega je kupovanje slabega blaga nesmiselno, čeprav ste mogoče primorani štediti. — V tem primeru pojdite raje v trgovino, kjer Vam nudijo za malo denarja dobro češko blago. Taka trgovina pa je trdka

Manufaktura kom. dr., Mestni trg 17 - Ljubljana

Ciril-Metodov zbor v Italiji

Gorica, 8. marca 1938.

Ciril-Metodov pevski zbor iz Zagreba, ki gostuje sedaj v Italiji, je dozdaj priredil tri koncerte: v četrtek zvečer v Trstu, v soboto zvečer na Reki in v nedeljo ob 11 dopoldne v Gorici. Vsi trije nastopi so nudili izreden umetniški užitek in so ogreli in zadivili občinstvo. Oba tržaška dnevnika »Piccolo« in »Popolo di Trieste« sta priobčila zelo leskave ocene in številni priznani glasbeniki, tudi italijanski, s katerimi smo imeli priliko govoriti, so brez ovinkov priznali, da gre zboru o polno pravico sloves, ki ga spremlja. V Trstu je bilo obsežno gledališče »Politeama Rossetti« nabito polno — razprodanih je bilo okrog 3400 vstopnic, viharje ploščanja in odobravanja pa ni mogoče popisati. Ravno tako je bilo tudi na Reki gledališče razprodano in navdušenje občinstva toplo in gromko. Na Reki so prisostvovali koncertu tudi najvišji zastopniki oblasti: prevz. nadškof, prefekt, pokrajinski tajnik, župan itd. — V Gorici je zbor dal povsem nov program, ki ga bo izvajal tudi pri koncertu v Benetkah v torek 8. t. m. Prednasanje je bilo toplo, podano z neprekosljivo dovršenostjo in fineso ter je seglo do srca. Čisti, polni glasovi so se prelivali drug v drugega z nedoumljivo preciznostjo in lahkoto ter

so kar sipali lepoto: občudovali smo strme in uživali. Škoda, da je bil goriški koncert naznanjen šele v četrtek zvečer in se zato ni mogla razviti prava reklama. Ker je bila tudi enajsta ura dopoldne za goriško okolico in deželo sploh precej neprikladna, je bilo gledališče komaj do polovice zasedeno. Vsi, ki so prišli na koncert, so po tolikih suhih letih prav hlepleli po lepi pesmi, zato so pa tudi s krepkim in iskrenim odobravanjem dajali duška svojemu veselju in hvaležnosti. Kot zastopnika oblasti sta bila navzoča novi pokrajinski tajnik in šef kvestorjeve kabinete pisarne.

»Ciril-Metodov zbor« bo prihodnje dni koncertiral: danes v Vidmu, 8. v Benetkah, 9. v Padovi, 10. v Bolonji, 11. v Trevisu, v nedeljo 13. bo zopet v Trstu, kjer bo matineja ob 11 dopoldne v »Politeama Rossetti«, zvečer ob 9 bo pa drugi koncert v Gorici s popolnoma novim programom.

Ciril-Metodov zbor iz Zagreba, 13. marca v Trstu in v Gorici. V Trstu koncert ob 11 dopoldne v »Politeama Rossetti«, v Gorici koncert ob 9 zvečer v Verdievem gledališču. Oba koncerta z novim programom.

Važne resolucije mariborskih trgovcev

Ustanovitev podružnice pošne hranilnice v Mariboru — Telefonska mizerija

Maribor, 8. marca

V »Ponedeljskem Slovencu« smo poročali na kratko o občnem zboru Združenja trgovcev v Mariboru. Ob zaključku zborovanja sta bili sprejeti dve resoluciji, ki sta tako važnega pomena, da ju je treba obširneje posebej obravnavati. Mariborski trgovci zahtevajo v njih, da se ustanovi v Mariboru podružnica Pošne hranilnice in da se že vendar odpravi telefonska mizerija.

Poštna hranilnica ima poleg centrale v Belgradu še 5 podružnic. Centrala v Belgradu ima glasovne zadnje statistike 7637 ljubljani računov, podružnica v Zagrebu 7445, v Ljubljani 6642, v Sarajevu 2410, v Podgorici 139 in na Sušaku 105. Namerava pa se še ustanoviti v Skoplju, ki pa tudi gotovo ne bo imela večje število čekovnih računov, kakor Podgorica ali Sušak. Nasprotno pa ima mesto Maribor samo 1600 čekovnih računov, okolica, ki gospodarsko gravitira k mestu pa 1572, tako da jih je v vsem mariborskem okolišju 2172, torej znatno več kakor v Sarajevu. Že samo to dejstvo, da prihaja Maribor glede števila čekovnih računov takoj za Zagrebom in Ljubljano, govori več kot prepričevalno, da bi moral Maribor dobiti podružnico Pošne hranilnice. Še močnejše se ta potreba izraža v tehle dejstvih: Lansko leto (1937) je bilo v Mariboru 237.000 čekovnih in hranilnih vplačil s skupnim zneskom 371.000.000 din; število izplačil v čekovnem in hranilnem prometu je bilo lani 98.000 v znesku 483.000.000 din. To so pač

ogromne številke, ki nazorno kažejo na gospodarsko moč Maribora, ki pač zasluži, da ga tudi Pošna hranilnica upošteva, tem prej, ko je odprla podružnice v Podgorici in na Sušaku, ki ne bosta nikoli glede prometa dosegli Maribora.

Prav tako važna pa je druga zahteva mariborskega trgovstva, za ojačenje telefonskih kablov. Maribor ima še danes telefonsko napeljavo, ki je preračunana na 300 predvoznih naročnikov, medtem jih je danes že 700, pa bi jih bilo še najmanj 150 več, če ne bi bilo omrežje že tako preobremenjeno, da ne more prevzeti novih abonentov. Prilož je zaradi tega vedno več. Poleg tega je mariborsko telefonsko omrežje silno pokrpano. Vsako zimo gre za popravila linij zaradi snežnih poškodb 20.000—30.000 din, včasih pa še več. Najhuje pa je, da morajo nekateri abonenti čakati tudi po 2 do 3 tedne na popravilo vodov, ker ima mariborska tehnična sekcija preizkušnja dolatije ter ji zaradi tega primanjkuje delavcev in materiala, dasiravno sega njeno področje preko vse Spodnje Štajerske, Koroške in Prekmurja. Zraven tega so nekatere mariborske linije tako zakrpane, da obstoje že iz samih vozlov. Vsi ti nedostaki bi lahko izgini, če bi se razširili telefonski kabli v mestu. Proračun za ureditev telefonskih razmer v Mariboru je bil na merodajnih mestih že predložen ter znaša okrog 500.000 din. Ta enkratna investicija pa bi se amortizirala že v dveh ali treh letih samo zaradi tega, ker bi dobila mariborska centrala na mah 150 novih abonentov.

Jubilej slovenskega industrijca

Medtem ko je industrija v številnih državah dosegla že pred desetletji svoj najlepši razvoj, je pri nas treba še celo orati ledino na industrijskem področju. To pa zahteva požrtvovalnost kakor vsako pionirsko delo, kar pač lahko dobro razume vsak, kdor pozna naše posebne razmere. Lahko je sicer ustanoviti industrijsko podjetje, kar nam zlasti dokazujejo mnoge tovarne, ki so v rokah tujega kapitala, a zelo redki so pri nas močje, ki bi ustanavljali tovarne, potrebne predvsem zaradi splošnih gospodarskih koristi, kajti takšno delo ni vedno rentabilno, pač pa pogosto zelo nehalno.

Pri nas je še mnogo industrijskih panog nerazvitih. Ena takšnih je bila še pred leti industrija umetnega kamna. Tovarne umetnega kamna so začeli ustanavljati v naprednih državah pred dobrih polstoletjem (prva je bila ustanovljena pred 75 leti). Naše gospodarstvo je zelo pogrešalo sodobnega stavbnega gradiva, umetnega kamna, kar so posebno občutili projektanti, arhitekti in inženirji. Projektant je moral računati, da je bilo treba umetni kamen uvažati iz inozemstva.

Zadnje čase pa smo napredovali in umetno že moderno opremljeno tovarno umetnega kamna. Ustanovljena je bila l. 1936 po zaslugi Slovenca g. Alberta Pečovnika, dolgoletnega ravnatelja tovarne »Split«. Njegova tovarna »Alpeko« (tovarna umetnega kamna in marmorja) je znana po vsej državi in tudi v inozemstvu. Podjetje si je hitro pridobilo ugled s svojimi izvrstnimi izdelki, ki celo prekašajo zelo dobre inozemske izdelke.

Da nismo dobili tako dolgo izredno potrebne tovarne, je treba pač pripisovati temu, ker po vojni v državi ni bilo dobrega strokovnjaka, ki bi se lahko lotil težke naloge in ki bi bil dovolj podjeten. »Alpeko« v Ljubljani izdeluje plošče vseh vrst, predvsem za tlakovanje tal, oblogo sten in pročelij, stropnice in še celo vrsto krasnih izdelkov iz umetnega kamna. Na domače podjetje smo v resnici lahko ponosni. Gospodu ravnatelju Pečovniku, ki obhaja danes 50. letnico rojstva, iskreno čestitamo k življenjskemu jubileju in pa k doseganju lepim uspehom ter mu želimo, da bi povsod našel dovolj razumevanja za svoja prizadevanja, ki so v interesu našega gospodarstva. Bog ga obdrži zdravega in čilnega, da bi mogel še dolgo leta delovati v korist napredka slovenske industrije.

Šola na Ilovi gori

K tozadevemu dopisu v »Slovenec« z dne 1. t. m. je treba še tole pripomniti: Da je šola v tem kraju potrebna, temu nihče ne oporeka. Ne srečna pa je rešitev te zadeve v toliko, da naj se zida nova šola na Veliki Ilovi gori, ki spada v občino Račna in župnijo Kopanj. Občina Račna je pred par leti prezidala domačo šolo na Kopanju in se je morala občutno zadovoljiti; ta dolg še danes ni ves plačan. Zidanje nove šole bi bilo za tako majhno in finančno šibko občino nezmagljivo breme. Druga velika težkoba bi bila glede poučevanja verouka. V župniji Kopanj je razen domače dvorazrednice zunanja dvorazrednica na Spodnji Slivnici, oddaljena od Kovanja 6 km, kamor hodi poučevati krščanski nauk kopanjski župnik. Nameravana šola na Veliki Ilovi gori bi bila oddaljena od Kovanja zopet nad 5 km. Ima pa kopanjska župnija samo enega duhovnika. Vse te težave bi odpadle, če bi se zidala nova šola na Mali Ilovi gori, na prostoru, ki je itak v središču med Malo in Veliko Ilovo goro. Tako bi bila šola v občini in župniji Dobropole. Dobropoleška občina je neprimerno večja in finančno močnejša kot Radenska, a tudi poučevanje verouka bi ne delalo težav, ker ima dobropoleška župnija dva duhovnika. Verjetno smo, da bo kr. banška urava tako uvidela, da bo svoj prvotni odlok spremenila ter odločila, da se zida nova ljudska šola na Mali in ne na Veliki Ilovi gori.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Človeški okostnjak so izkopali

Maribor, 8. marca. Na Tratah pri Zgor. Cmurku so te dni delavci, ki so kopali na posestvu Antona Malija na Tratah, pri kopanju našli na človeško okostje. Ležalo je kakih 60 cm globoko v zemlji ter je bilo že vse trlo in gnilo. O najdbi so bili obveščeni orožniki in banovinski zdravnik dr. Kapralov, ki si je okostje ogledal ter je ugotovil, da je bilo od človeškega okostja mlajših let. Ležati pa mora v zemlji najmanj 50 do 60 let. V vsem kraju se nihče od starih ljudi ne spominja, da bi bili kdaj tukaj pogrešili kakšnega domaćina, pa tudi v sodnih aktih ni zabeleženo, da bi se bil tukaj odigral kakšen skrivnostni zločin. Tako bo ostala skrivnost okostnjaka nepojasnjena.

60 letnica zaslužnega duhovnika

Danes obhaja 60-letnico malonedeljski župnik g. Franc Ostrž. Jubilar se je rodil 9. marca 1878 v župniji Sv. Tomaž pri Ormožu. Gimnazijo in bogoslovje je študiral v Mariboru, kjer je bil l. 1903 posvečen. Leta 1904 je postal mestni kaplan v Ptuj, Zaradi bolehnosti je moral l. 1905 na devetmesečni dopust. Po ozdravljenju je prišel za kaplana v St. Vid

pri Grobelnem. L. 1909 je postal provizor pri Svetem Martinu v Rožni dolini. L. 1910 je bil postavljen za kaplana na Crno goro, odkoder je prišel l. 1911 za kaplana k Sv. Križu na Murskem polju, kjer je služboval 12 let. Pri Sv. Križu je postavil »Slomskovo dvorano«. Od Sv. Križa je bil l. 1913 prestavljen v Turnišče. Po pormesečnem službovanju v Turnišču je prišel l. julija 1924 za provizorja k Mali Nedelji, kjer je l. januarja 1925 postal župnik. Na vseh svojih službenih mestih je vneto in neumorno deloval, kakor deluje še danes, v blagor svojih faranov. Z vso ljubeznijo in neumornim delom si je pridobil tudi srca vseh malonedeljskih faranov, katerim že 14 let župnikuje. Mnogo pa je storil tudi za naše prosvetne organizacije. Prevedel je iz nemščine mnogo iger, ki so jih pogostoma igrali na naših odrih. O njegovih zaslugah in priljubljenosti pričajo številne diplome iz raznih krajev njegovega službovanja. K njegovi 60. letnici mu želi vsa župnija, da mu Previdnost božja nakloni še mnogo zdravih in krepkih let preživeti v sreči in zadovoljstvu.

Dr. Šavnik

do 21. t. m. ne ordinira

Celjski cestni proračun

Celjski okraj bo gotovo zanimal novi proračun okrajnega cestnega odbora v Celju, zato naj sledi nekaj podatkov.

Posamezne postavke osebnih izdatkov in pa upravnih stroškov so preračunane na minimum. Stvarni izdatki za vzdrževanje banovinskih cest določajo plače stalnih delavcev-cestarjev, ker je število banovinskih cestarjev nezadostno. Skupni izdatki pomožnih delavcev in voznikov, stalnih in periodičnih delavcev znašajo skupno 112.000 dinarjev. Za bolezensko in nezgodno zavarovanje je določenih 11.000 din. Za dobavo gramozu je predlaganih 700.000 din, t. j. 160.000 din več kot v lanskem proračunu, ko je bilo odobrenih za dobavo gramozu 540.000 din. Oporni in podporni zidovi, ograje in odri, mostovi, propusti, kačipoti in zaščitna znamenja ter cestna zavarovanja bodo veljala 195.000 din.

Najbolj bodo zanimali prebivalce celjskega okraja stvarni izdatki cestnega odbora za vzdrževanje občinskih cest kot podpore občinam. V tej postavki so zapadene predvsem občinske ceste St. Ilj-Socka, 10.000 din; Zepina-Dobje, 7000 din; ter občinska cesta Ivenca-Bezovica, 7000 din. — Okrajni cestni odbor bo prispeval za regulacijo Savinje 300.000 din. Za gradnjo občinske ceste Šmarno-Vojnik je določenih 90.000 din, cesta Frankolovo-Češnjice, 15.000 din; cesta Trnovlje-Arcelj, 25.000 din; Vransko-Lipa, 85.000 din; Ljubečna-Sv. Miklavž, 60.000 din. Zdravilišče Dobrna se izplača dolg 60.000 din. Nadaljevanje preureditvenih del na banovinski cesti Celje-Grobelno znaša 120.000 din, za preureditev ceste Celje-Laško v zvezi z regulacijo Savinje in v odseku regulacije je določenih 80.000 din. Gradnja banovinske ceste Sv. Jurij-Sv. Jakob-Rebre bo stala 150.000 din. Železnobetonski most čez Bistrico na banovinski cesti Motnik-Ločna in preložitve ceste pri mostu bo veljalo 130.000 din. Skupni izdatki znašajo v proračunu 3.030.380 din in so se zaradi gradenj novih cest povečali od lanskega proračuna za 930.229 din. Skupni dohodki znašajo prav toliko. Za kritje izdatkov odpade na cestni okraj 1.433.800 din, primanjkljaj 1.434.800 se pa krije z 20 odstotno okrajno cestno doklado.

Mednarodne skakalne tekme v Planici

Za tekme v Planici, ki bodo v nedeljo, dne 13. t. m., se dobe vozovnice in vstopnice za prvi poseben vlak, ki odpelje iz Ljubljane ob 6.30 v vseh biljetarnicah Putnika po 43 din. Prekrižite si pravčasno vozovnice in vstopnice. Sedeži v vlaku bodo numerirani.

Svoje žene se je hotel znebiti

Za dvakratni poskus amora 6 let robije

Celje, dne 8. marca.

Pred malim senatom okrožnega sodišča v Celju se je danes dopoldne zagovarjal 31-letni posestnik z Zigarskega vrha pri Blanci ob Savi Ivan Brenko. Obtožnica ga dolži, da je kar trikrat skušal umoriti svojo ženo, da bi se tako polastil vsega posestva. Brenko Ivan se je l. 1936 poročil s 25-letno posestniško hčerko Lončar Jožefo, ki je po poroki prevzela domače posestvo, katerega solastnik je postal tudi Brenko. Kmalu po poroki jo je začel moč nadlegovati, naj mu izroči žena tudi svojo polovico posestva, kar je žena tudi storila. Mož ji je namreč dal 2000 din in se zavezal z notarsko pogodbo, da ji bo izplačal 5000 din. Ko je to dosegel, pa je začel svojo ženo sovraščiti in pretepati. V hiši je postal pravi pekel in mož je pretepel svojo ženo za vsako malenkost. Žena je obupavala in porodila se ji je misel, da je najbolje, da zapusti svojo rodno hišo in da gre v službo, ker ni bila več varna pred svojim možem. Tako jo je poleti nekoč, ko sta bila na travniku pri vodnjaku, prekučnil v vodnjak, nato pa jo rešil. Na starega leta dan je Brenko Jožefa vstala navsezgodaj ter si spravila v culo svojo obleko, da bi odšla služiti. To je tudi povedala svojemu možu, ki jo je navsezgodaj zbudil. Ob 4 zjutraj sta zapustila dom in vžela s seboj slatinsko steklenico vina. Mož je med potom silil ženo, da je pila vino. Pri Blanci je pridrvel potniški vlak. Mož je ženi ob železniškem tiru naenkrat iztrgal iz rok culo ter jo zagnal med tračnice, ženo pa zgrabil za roko in jo z vso silo pahnil proti tračnicam. Brenko Jožefa je stala na gramozu železniške proge in imela še toliko moči, da se je iztrgala možu iz rok in tako ostala nepokostovana. Čim je vlak odpeljal mimo, je pobrala culo, mož pa jo je odvedel nazaj

domov, grede pa jo je s palico pretepel. Doma ji je zagrozil, da se mora najkasneje prihodnji teden umakniti z doma, kamorkoli. V nedeljo, 2. jan. jo hotela žena iti služiti k posestniku Plahuti v Trnovcu. Mož sam je namreč prevaral svojo ženo, da jo posestnik Plahuta sprejme v službo in da mu je o tem sam pisal. V preiskavi se je dognalo, da je to pismo napisal mož sam, hoteč s tem premetiti svojo ženo. Ob 3 zjutraj jo je zbudil in ji rekel, da jo bo sam spremljal do Plahute, da pa ne mara, da bi lajnala podnevi okoli. Tako sta hodila že dve uri, ko sta sedla blizu vasi Trnovce na tla. Mož je navtepel svoji ženi, da ga zebe in da bi se rad malo segrel, to pa da more doseči samo na ta način, da bi svojo ženo nekaj časa nesel. Zavil jo je v njen plaid in plašč tudi okrog glave, da ničesar ni videla. Nekaj časa jo je res nesel, naenkrat pa jo je vrgel v globok prepad in rekel: »Tu le notri boš!« Žena je dobila pri padcu več hudih poškodb in se je onesvestila. Ta prepad je daleč naokoli znan in je približno 30 m globok. Nad breznom so pečine in je bila prava sreča, da ni Brenkova strmoglavila čez te pečine, ampak je obvisela na s travo obraščeni strmini.

V tem prepadu so našle smrt že 3 osebe, pred kratkim tudi neki orožnik, ki je zašel. Obdolženec je na današnji razpravi vse priznal, izgovarjal se je pa, da je bil k poroki prisiljen. Iz vseh izpovedi je jasno, da je Brenko Jožef hotel svojo ženo dvakrat po zrelom preudarku in iz koristiljublja usmrtiti. Državni tožilec g. dr. Rus je v svojih izjavah ostro obtožil Brenka, ki se ni poročil iz ljubezni, temveč samo iz koristiljublja, da bi se polastil posestva in izkoristil duševno zaostalost svoje žene. Sodišče ga je obsodilo na 6 let robije in na trajno izgubo častnih državljskih pravic.

Drobne novice

Kalendar

Sreda 9. marca: Kvarre. Franciška rimska, vdoja; Gregorij N. (Budislav), škof. Prvi krajec ob 9.35. Herschel napoveduje dež in mrzlo vreme. Četrtek 10. marca: 40 mučencev; Makarij, škof.

Novi grobovi

† V Razvanju pri Mariboru je umrla 95 letna preživetkarica gospa Katarina Lobnik. Pokojnica je bila najstarejša faranka hoke in framske lare. Bila je v marškatem oziru znamenita ženska. Rodom je bila iz Robove rodbine v Framu ter se je priženila k Lobnikom v Razvanje. Izredno pridna in delavna je pomagala svojemu soprogu, da je svojo kmetijo zelo dvignil. Bila je to po njeni zaslugi vzgledno krščanska hiša in v tem duhu je vzgojila tudi svojih petero otrok. Vsi so danes ugledni gospodarji, oziroma gospodinjice z velikimi družinami. Poleg otrok pa obkupa zdaj pokojnico tudi njenih 27 vnukov in 14 pravnukov. Blago pokojnico bodo pokopali jutri, v četrtek, ob pol 10 dopoldne na razvanjskem pokopališču. Naj ji sveti večna luč! Zahajajo naše sožalje.

† V Gradcu pri Litiji je umrla 62 letna Lenka Jenko, rojena v Mavčicah. Škoti 20 let je vestno in skrbno služila pri ge. Agici Turkovi, kjer je pomagala pri gospodarstvu. Bila je marljiva, mirna in ljubezniva ter si je povsod pridobila všečboe simpatije, kar je pokazal njen pogreb, katerega se je udeležila velika množica pogrebcev, ki so jo spremlili k zadnjemu počitku na litijsko farno pokopališče. Pokojnici njeni dobri duši.

† V Dolenji Bistrici v Prekmurju je izdihnil svojo blago dušo 70 letni g. Marko Godina. Pokojni je oče g. misijonarja Godine Jožeta iz Celja. Naj v miru počiva, svojem naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Upokojen je bil na lastno prošnjo starešina litijskega sodišča g. Ivan Huter, ki je nekaj let vodil litijsko sodišče. Bil je vseskozi objektivni. Ko odhaja s tega mesta, želimo g. svetniku obilo zdravja in uspeha na polju sadjarstva, s katerim se zadnja leta intenzivno peča ter so mu zaupali litijski sadjarji na zadnjem občnem zboru predsedstva sadjarske podružnice v Litiji. Posle sodnega predstopnika pa je prevzel sodni svetnik g. Ivan Tratnik, ki je bil premeščen iz Ptuja k nam. G. predstopniku želimo v Litiji mnogo zadovoljstva in uspehov!

Stari pariški taksifoser Aleksander je na svetu ljubil z vsem svojim srcem dvojce: svojo dražestno mlado hčerko Biehe in svoje lepo rodno mesto

Ta prekrasni francoski film naj si ogleda vsa Ljubljana! Videla bo Pariz, kakršen je v resnici, kako živi, kako se smeje, zabava in tudi plaka!

V gl. vlogi **HARRY BAUR** v svoji najdovršenejši znameniti in najnovejši kreaciji

Predstave ob 16, 19.15 in 21.15. Danes zadnjikrat!

PARIZ
KINO UNION

Telefon 22-21

Velikonočne razglednice je zopet založila Prosvetna zveza v Ljubljani. Razglednice so umetniško delo slikarja R. Šubica, ki nam predstavlja pomladno delo na polju: orač in sejavec; drugi motiv pa kaže lepo pomladno veselje. Razglednice so brez dvoma najlepše umetniško delo, izdelane v večbarvnem tisku v jugoslovanski tiskarni. Dobe se po vseh trgovinah s papirjem, trafikah in pri Prosvetnih društvih po deželi. Cena komad 1 din, društva in prodajalci, ki jih kupijo vsaj 100 komadov dobijo 25% popusta. Za veliko noč segajete izključno po teh domačih, umetniških razglednicah.

Volitve v kamniško meščansko korporacijo. Iz Kamnika nam poročajo: Zadnje dni preteklega meseca je bil občni zbor meščanske korporacije za poslovno leto 1937. Upravičenci meščanske korporacije so na občnem zboru iz poročil posameznih poročevalcev lahko videli, kam privede smotno in razumno gospodarstvo. Uspehi dela sedanega gospodarskega in nadzornega odbora je bil ta, da se je dolg meščanske korporacije zmanjšal od 3 milijonov in pol na 1.800.000 din. Na zadnji seji meščanske korporacije je bilo sklenjeno, da bodo volitve gospodarskega in nadzornega odbora dne 25. marca ob 9 zjutraj do 1 popoldne. Imeniki volivnih upravičencev so na vpogled med uradnimi urami v pisarni meščanske korporacije.

Nešteto priznanj

ki so jih izrekle gospodinjice o

PERIONU

potrjuje odlično kvaliteto tega pralnega sredstva!

Vinogradniška anketa v Novem mestu. Z ozirom na bližnjo obnovo vinogradov in pa boljše vnovčenje vina, bo dne 13. marca t. l. v Novem mestu ob priliki občnega zbora Vinarske in kletarske zadrage v Novem mestu v Prosvetnem domu tudi anketa vinogradnikov. Na tej anketi bodo razpravljali predvsem najvažnejša vprašanja zadržnega delovanja, o izkušnjah in pogojih obnove vinogradov, o izbiri in odbiru najprikladnejših trsnih sort in primerne trsne podlage ter o pocenitvi nabave galice in žvepla. Tega dne ob 9 dopoldne bo najprej občni zbor Vinarske podružnice istotam, ob 10 pa se prične občni zbor Vinarske zadrage in vinogradniška anketa. Na to zborovanje bo poslala tudi Zadruga zveza svojega predavatelja in bo združeno z vinarsko-zadrugnim in vinarsko-strokovnim predavanjem. Z ozirom na veliko gospodarsko važnost tega zborovanja so vabljene vsi vinogradniki vseh vinogradnih občin novomeške okraja.

Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Komponist Mihael Logar dobil prvo nagrado. Belgrajsko društvo »Cvijeta Zuzorice« je lani razpisalo več nagrad za najboljše nove jugoslovanske opere. Na ta natečaj so komponisti poslali tri opere in razsodišče je sklenilo, da prizna prvo nagrado v znesku 20.000 din g. Mihaelu Logarju za opero »Pohujšanje v dolini Sentflorjanski« pod enako šifro in na besedilo istoimenske Cankarjeve drame. Opera bo še letos uprizorjena v Belgradu.

Za materinski dan priporoča Jugoslovanska aledeča prizore in igrakaze: o. Prizostom: Otro-

ške igrice, V. zvezek: Zvezda — prizorček, Naočniki — igrice v dveh dejanjih, Mamičin praznik — deklamacija, Če tvoja mamica je v letih — deklamacija. — VI. zvezek: V Indijo Koromandijo — igrice v petih dejanjih, Materinski dan — deklamacija, Ali poznate moje mamico — otroški prizorček v dveh dejanjih, Kadar praznuje mamica svoj god — prizorček, Materina pot — deklamacija. — Vsak zvezek stane 4 din. — Slovenski materi (Mladi oder) I. zvezek: Mirko Kunčič, Slovenski materi, zborna deklamacija. — Živi in mrtvi materi, spevoigra. — Cilka in njena punčka, veseloigra. — Mladi uporniki, igra v treh dejanjih. — Za srečo, recitacija v 6 slikah. — Prodajalka Metka, igra v enem dejanju. Cena 20 din, glasbene točke 6 din.

Od 13. do 16. marca avtoizlet na Dunaj. Cena 360 din. Prijavite se takoj, ker je samo še nekaj mest prostih. Izletna pisarna Okorn, »Slone«, Ljubljana, telefon 26-45.

KINO SLOGA

Samo še danes in jutri morete videti veliko filmsko umetnico Sonjo Henie, eno izmed štirih najpopularnejših filmskih zvezd na svetu v filmu

Kraljica ledu

Odlični glasbeni in športni užitek za vsakogar

Tujsko-prometno društvo Otoče-Dobrava. Na pobudo Zveze za tujski promet v Sloveniji je bil v nedeljo, dne 6. t. m. ustanovni občni zbor Tujsko-prometnega društva Otoče-Dobrava. Udeležba tamkajšnjih tujsko-prometnih interesov je bila zadovoljiva. Občnega zbora sta se udeležila zastopnik Zveze za tujski promet v Sloveniji in pa predsednik Tujsko-prometnega društva Brezje. Mlademu društvu želimo v njegovem delu za procvit našega tujskega prometa obilo uspeha.

Združenje železniških uradnikov, oblastna uprava Belgrad, pripravila 21.—29. aprila izlet v Grčijo z obiskom mesta Soluna, Aten, Pireja in Patrasa. Člani naj se prijavijo do 10. marca tej oblastni upravi.

Smrti Mihe Mihanoviča v Buenos Airesu. V Buenos Airesu, glavnem mestu Argentine, je umrl eden najbogatejših hrvaških izseljencev Miho Mihanovič, ki je bil znan, ker je vneto podpiral koristi jugoslovanskih izseljencev ter je slehernemu rad pomagal. Svoje veliko bogastvo si je

pridobil z ladjedelstvom. Vzdrževal je tudi redne čezmorske zveze med Argentino in Jugoslavijo. Pred nekaj leti je prodal delnice svoje družbe neki angleški družbi, sam pa je živel na svojem velikem posestvu v Buenos Airesu.

Zveza akademskih izobraženih žen sporoča svojim članicam, da je bil občni zbor za dne 5. marca, zaradi nenadne obolevnosti nekaterih obornice odpuščen in predložen na dan 24. marca ob pol 9 zvečer v klubski sobi kavarne Union. — Prejeli smo poročilo o naslednjih štipendijah: Zeneva ponuja gostoljubnost za štiri tedne v mesecu septembru in polne stroške v znesku 250 švicarskih frankov, za najboljšo delo v francoščini ali angleščini s temo: »Odgovornost univerze do narodne in mednarodne skupnosti«. Dela je treba poslati v Zenevo pred 15. majem 1938. — London ponuja gostoljubnost na Birminghamski univerzi študentki, ki se želi izpopolniti v angleščini, v poletnem trimesečju od 25. aprila do 2. julija, po zelo ugodni ceni. — Podrobnejše informacije daje tajnica glavne uprave ZAIŽ, ga. Zamboni-Vlajić, Belgrad, Dobročina 39. V poštev pridejo samo članice ZAIŽ, ki imajo vsaj eno leto plačano članarino.

Vlomi. V noči od 7. na 8. marca je bilo v teku enega meseca že drugič vlomljeno v hotel »Baumane« v Poljanah. Vlomitelj, ki so se pokazali v svojem poslu zelo spretni, so vlomili najprej v gostilniške prostore in ukradli nekaj vina, nato pa vdrli v privatno stanovanje in tam povzročili pravo razdejavanje. Kar je bilo vrednega, so pokradli, a ostalo so vse razmetali. Vzeli so nakit vreden okoli 3000 din. S »sevinjsko« nogot so vdrli v železno blagajno ter iz nje vzeli gotovine okrog 6000 din in 2000 din, ki je bila last krajevnega šolskega odbora, kateremu je bil lastnik hotela blagajnik. Vsa škoda znaša okoli 25-tisoč dinarjev, ki je še toliko bolj občutna, ker prizadeti ni bil zavarovan. Storilci so pobegnili v neznano smer.

Proračun mesta Zagreba. Finančni odbor mesta Zagreba je zaključil z delom za novi proračun, ki je sedaj predložen zagrebškemu prebivalstvu. Novi mestni proračun znaša 296 milijonov dinarjev skupno z raznimi fondy. Brez teh fondov pa znaša 257 milijonov 985.000 din in je za 24.061.000 din večji kakor lanski. Zagrebška mestna občina namerava letos ukiniti davščino na najemnine, pač pa uvesti takso na izvoz smeti (okoliščini zagrebčan namreč izvažajo iz mesta mnogo dragocenih gospodarnih stvari v obliki smeti). Dolgovji mesta Zagreba znašajo sedaj nad 112 milijonov dinarjev. Mestna občina zagrebška namerava najeti večje posojilo, ki bo služilo regulaciji mesta Zagreba in bo osnovala poseben fond, v katerega bo že letos plačala 8.578.000 din.

Ljubljana

sreda, dne 9. marca 1938

Gledališče

Drama: Sreda, 9. marca: Gospoda Glembajevi. Prem. abonma. — Četrtek, 10. marca: Gospodična Julija. Snubač. Red Četrtek. — Petek, 11. marca: Ob 15. Veronika Deseniška. Dijaška predstava. Globoko znane cene od 14 do 2 din. Izven. — Sobota, 12. marca: Gospoda Glembajevi. Red B.

Opera: Sreda, 9. marca: Heltega. Red Sreda. — Četrtek, 10. marca: Grofica Marica. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Petek, 11. marca: Zaprt. — Sobota, 12. marca: Prodana nevesta. Gostovanje gg. Križaja in Kovača. Izven. Predstava na korist Združenja gledaliških igrancev.

Prireditve in zabave

Prosvetno društvo Moste-Ljubljana priredi v sredo, 9. t. m. ob 8 zvečer v Ljudskem domu komemoracijo za pok. nadškofom dr. A. B. Jegličem pod naslovom: »Nadškof dr. Jeglič v besedi, sliki

KINO MATICA

Telefon 21-24

Duhovita komedija! — PREMIERA! — Hans Albers kot groteskni detektiv

Sherlock Holmes

Hans Knoteck

Heinz Rühmann

Danes ob 16, 19.15 in 21.15 uri

in filmu. Govori g. župnik Miha Jenko. Govor bodo pojasnjevale skioptične slike in film. Vstopnina 2 din.

Predavanja

V okviru Ljubljanske podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva bo predaval v sredo, dne 9. marca, točno ob 19 g. sadjarski nadzornik Josip Strekelj »O gojenju in sortah jagodičja« v predavalnici Mineraloškega inštituta na univerzi. Vstop prost.

Ljudska univerza v Ljubljani. Drevi ob 8 bo predaval o vprašanju svobodne mednarodne trgovine univ. prof. dr. Andrej Gosar. Predavanje bo v mali dvorani Filharmoničnega društva na Kongresnem trgu. Vstop prost.

Prosvetno društvo Trnovo. Svetovni dogodki zadnjih petih let je naslov predavanja, ki ga bo imel g. prof. dr. Vinko Šarabon drevi ob 8 na XII. prosvetnem večeru v društveni dvorani.

Sestanki

Diplomirani tehniki. Vse diplomirane tehnike in absolvente TSS opozarjamo, da bo jutri, dne 10. marca, ob 19.30 v hotelu Miklič redni letni občni zbor Združenja diplomiranih tehnikov sekcije Ljubljana.

Občni zbor TK Skale bo v četrtek 31. marca v beli dvorani hotela Uniona ob 20. V primeru nesklepnosti bo pol ure pozneje občni zbor ob vsaki udeležbi.

Občni zbor članstva Zveze toferjev dravske banovine bo 12. marca t. l. ob 20. in pol v salonu restavracije pri »Levuc« — ZSDB.

Angleško društvo v Ljubljani opozarja svoje člane na redni občni zbor, ki bo danes ob 20. v društvenem lokalu, Kralja Petra trg 8, z običajnim dnevnim redom. Po občnem zboru običajna čajanka. — Odbor.

Dekliški krožek prosv. društva Trnovo ima drevi ob 8 v Društvenem domu sestanek. Predava gđ. Krista Hafnerjeva. Za članice udeležba obvezna, novinke vabljenje.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademikov pri oo. jezuitih ima drevi točno ob 20. svoj redni sestanek v običajnih prostorih, vhod Zrinjskega ceste 9. Novi tovariši iskreno vabljeni. — Prefekt.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste.

I XXI. prosvetni večer, ki bo v petek, dne 11. marca v beli dvorani Uniona, nas bo seznanil s katoliškim življenjem na Holandskem. Holandska prednjači danes z lepimi socialnimi ustanovami, pa tudi z dobro izvedeno katoliško organizacijo za posamezne stanovce. Zanimivo je tudi, da imajo katoličani na Holandskem lastno versko radijsko oddajo postajo. V promet pa bo dana že 10. maja, in nov studio Societe Catholique de Radiofusion. — G. predavatelj, prof. dr. Vilko Fajdiga, se je zadnje počitnice dalj časa mudil v Holandiji. Predavanje bodo spopolnjevale številne skioptične slike. Na to predavanje že sedaj opozarjamo cenjeno občinstvo.

I Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunč, Ljubljana.

I Ob 17. obletnici smrti dr. Ivana Oražna bo brana v petek, dne 11. t. m. ob 9 dopoldne sveta maša pri oo. frančiškanih. Po maši bo kratka spominška svečanost pred ploščo dr. Oražna na dvorišču »Oražnovega dijaškega doma« v Wolfvi ulici 12. Za vse akademike, ki uživajo ustanovo dr. Oražna, je udeležba častna dolžnost.

I Decent dr. Jos. Cholewa do preklica ne ordinira.

I »Prodana nevesta« v soboto 12. t. m. v operi bo zanimiva po gostovanju dolgoletnega priljubljenega člana naše opere g. Poldeta Kovača, ki bo iz prijaznosti pel za bolniški fond Združenja vlogov Vaska, ki je opernim obiskovalcem v spominu kot izvrstna kreacija. V vlogi Kecalja gostuje g. J. Križaj. Cene so operne in se vstopnice že dobe pri operni blagajni.

I Pri naročilih kličite slaščičarno in restavracijo Košak, po telefonu 44-40.

I Tatvine zlatnine v Ljubljani. Zdi se, kakor da bi imeli ljubljanski tatovi nekakšen nos ali pa dobro špijonažno obvestiteljsko službo, kje je mogoče ukrasti kaj zlatnine. Odkar se je pričela takozvana plesna sezona, pa do danes, ko smo že v postu, tatvine zlatnine niso prenehale. Zelo verjetno je, da se vihotapajo na razne elite plesne in prireditve tatovi, ki opazujejo, katere dame imajo pri teh nastopih boljše zlatnino in dragocenosti na sebi, nato pa na vlomilski način obiskujejo stanovanja. O nekaterih takih vlomih smo že poročali. Hudo pa je zadnje dni bila oplenjena po neznanih vlomilcih ga. Evgenija Zidaričeva v Rožni ulici 21. Tja so vlomili neznani tatovi in so odnesli zelo mnogo zlatnine kakor žensko ovrtno verižico, mnogo zlato verižico z briljanti, medaljone, uhane, prstane, uro budilko, brožo, celo dve pištoli na slepe naboj, ki sta služili za plašilo proti vlomilcem, nekaj moške obleke. Vse blago, ki so ga vlomilci odnesli, je vredno okoli 10.000 din. Za vlomilce zaenkrat ni sledu. — Podobno tatvina zlatnine se je pripetila Dragi Sijancu v Knafljevi 13. Tatovi so mu odnesli zlato moško uro in verižico, skupaj vredno 2500 din.

Maribor

m Razstava daril I. nagrađnega žrebanja naročnikov dnevnega »Slovenca«, ki je bilo 24. febr. v Ljubljani, je 13 mariborskim naročnikom naklonilo lepa darila. Ta darila smo sedaj razstavili v izločbenem oknu naše uprave na Koroski cesti 1. Razstavljena bodo do sobote zvečer. Oglejte si našo razstavo!

m Maribor v znamenju kuharske razstave. Pod pokroviteljstvom mariborskega župana dr. Juvana ter pod okriljem Združenja gostilniških podjetij bo v Mariboru od 12. do 15. t. m. velika kuharska razstava. Kakor je Maribor, pa menda tudi še nobeno drugo mesto v državi v takem obsegu še ni videlo. Razstava se bo vršila v vseh prostorih unionske dvorane, ki jih v te namene s polno paro preurejujejo. Samo dekoracije in priprave za razstavo bodo stale nad 15.000 din. Vsega skupaj bo razstavilo okrog 30 mariborskih

restavracijskih obratov najraznovrstnejša jedila, specialitete in slaščice, poleg teh pa bo razstavilo še okrog 80 drugih trdkih razne predmete, ki so v zvezi z gostinstvom. Za razstavo vlada izredno zanimanje ne samo med Mariborčani, temveč tudi drugod ter bo ta prireditev gotovo izrednega tujskoprometnega pomena. Obiskovalci razstave uživajo ugodnost polovične voznine.

m Klavirski koncerti dr. R. Klasince se bo vršil danes zvečer ob osmih v kazinski dvorani. Na sporedu so štiri Beethovne sonate.

m Sestanek katehetov bo jutri, v četrtek ob treh popoldne v katehetskimi sobi Karlinove dvorane. Predava g. katehet P. Poteko: Katekizem in kateheza. Gospodje kateheti vljudno vabljeni!

m Združenje mlinarjev in žagarjev je imelo svoj občni zbor v dvorani hotela Novi svet. Vodil ga je predsednik Karel Ehrlich iz Kaniže, poleg njega pa je še poročal tajnik Julije Novak.

POSETITE

KUHARSKO-KULINARIČNO RAZSTAVO
Združenja gostilniških podjetij v Mariboru
od 12. do 15. marca 1938.

Po železnici dovoljena polovična voznina z žel. legitimacijo K-13, ki si jo nabavite na obeh postajah. Polovična voznina od 10. do 17. marca.

m Vrhovni inšpektor gasilske službe v Mariboru. Včeraj je prišel v Maribor vrhovni inšpektor gasilske službe v državi Ilija Pintar iz Belgrada. Danes bo prisostvoval zaključnim izpitom gasilskega tečaja ter bo inšpiciral mariborsko in nekatere okoliške gasilske čete.

m Umri je na Frankopanski cesti 48 upokojeni strojevodja drž. železnice Horvat Josip, star 77 let. Naj počiva v miru!

m 14 dnevi tečaj za mariborske in okoliške gasilce se bo pričel pri mariborski gasilski četi prihodnji ponedeljek. Posebna pozornost se bo posvečala izvežbanju v protiplinski obrambi.

Gledališče

Sreda, 9. marca: Zaprt.

Četrtek, 10. marca ob 20: »Trubadur.« Red D.

Tudi mi plačujemo davke!

Prejeli smo:

Glede osebnega prometa je naša kočevska železniška proga najbolj na slabem. Kar je ob progi krajov do Laš, gravitirajo vsi proti Ljubljani. Do Čušperka sega še ljubljansko glavništvo in ljubljansko okrajno sodišče. Tudi trg za prodajo gospodarskih pridelkov je za nas Ljubljana. Marekdo bi rad dal svojega sina ali hčer v mestne šole, a ne more plačevati zanje stanovanja in hrane v mestu. A kaj moreš opraviti na trgu, pri uradih, glede šole seveda je itak prekasno, če pride naš edini jutranji vlak v Ljubljano šele po devetih, zaradi vednih zamud »novomeščane« pa največkrat okrog pol desetih ali še kasneje! Zato nujno prosimo železniško direkcijo, da s prihodnjim voznim redom spremeni jutranji vlak na kočevski progi v toliko, da bo prihajal v Ljubljano vsaj ob pol osmih. Davke prav tako plačujemo kakor drugod, zato mišlimo, da imamo pravico do istih ugodnosti, kot jih ima ostalo prebivalstvo.

Celje

c Pod okriljem Katoliškega prosvetnega društva v Celju bo v nedeljo, 13. marca ob 4 popoldne slavnostna predstava v mestnem gledališču »Z Don Boskom — soncu nasproti«. Je to izredno zanimiva igra s petjem iz salezijskih misijonov na Kitajskem, ki nazorno kaže, kako Don Boskov duh in njegova ljubezen osvajata srca, najprej srca mladine, po njih pa srca odraslih. Prireditve traja dobri 2 uri. Vstopnice se dobe po znižanih dramskih cenah v Sloimskovi tiskovni zadrugi!

c Don Boskov dan v Celju. Ob petdesetletnici smrti sv. Janeza Boska bo v nedeljo ob 10 v opatijski cerkvi sv. Daniela govor o Don Bosku in slovesna sv. maša, pri kateri bo pel zbor salezijskih gojencev z Rakovnika pri Ljubljani. Ob pol 3 popoldne bo v kapucinski cerkvi govor, nato pete litanije in blagoslov. Podprite po svojih močeh novi mladinski dom v Gaberju, ki je v surovem stanju že dograjen in bo letos odprt. Darujte ta namen posebno pri sv. maši ob 10 in pri popoldanski službi božji. S skupnimi žrtvami zgradimo lepo bodočnost naši mladini.

Kino Metropol, Celje
Nad vse zabaven počitniški film, poln humorja, glasbe in petja. — Jeanne Loury.

c Drevi ob pol 8 v Domu sestanek Fantovekega odedka. Vabljeni!

c Apologetični krožek ima drevi ob pol 8 v Domu svoj redni sestanek. Na sporedu nadaljevanje zadnjega predavanja »Dekle v družini«. Vabljenje!

c Jugoslovanska češkoslovaška liga priredi danes ob pol 9 zvečer v kino-dvorani Union v Celju predavanje z zvočnim filmom »Češkoslovaška v vojni in miru«.

c Na Zg. Hudinji pri Celju je zaspala v Gospodu 61 letna posestnica Berdaja Frančiška, v bolnišnici pa 74 letna preživetkarica Marija Pušnik iz Slov. Konjice. Naj v miru počivata!

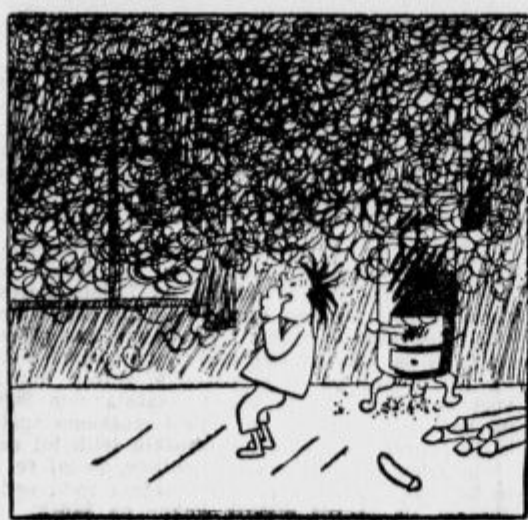
c Nov železobetonski most čez Hudinjo v Škofji vasi. Proračun gradnje novega železobetonskega mostu čez Hudinjo v Škofji vasi je odobren in znaša 499.573 din. Prva javna licitacija bo dne 11. aprila ob 11 dopoldne v prostorih tehničnega oddelka pri okrajnem načelstvu v Celju.

c Huda nesreča pod vozom. V Prožinski vasi pri Storah je pri spravljaju lesa padel pod voz 24 letni posestnik Oberžan Franc. Kolesa so peljala čez njega, mu prebila spodnjo željst in zmečkala levo roko.

Kino Union. Danes predstava samo ob 18.30: »GOLEM«

Po stari praški legendi. — Harry Baur.

c Huda avtomobilska nesreča na Kerkovi cesti. V ponedeljek ob pol 12 je pridrvel po Kerkovi cesti nek neznani avtomobilist ter podrl na tla na mostu čez Ložnico 25 letnega posestnikovega sina Gorjana Stanka iz Celja. Nesrečnejši je dobil hude poškodbe na levi nogi, posebno hudo pa je poškodovan na prsih. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Javna dela v naši državi

Za ceste potrebujemo še 4.5 milijarde, za hidroteh. dela 2.3 milijarde din

Iz obsežnega ekspozija, ki ga je imel v ponedeljek dopoldne v narodni skupščini minister za gradbe g. Dobrivoj Stošovič, posnemamo tele važne podatke o delu in programu gradbenega ministrstva:

Delo gradbenega ministrstva obsega 2 glavni področji: 1. vzdrževanje in graditev državnih cest in objektov na njih; 2. vzdrževanje in graditev hidrotehničnih objektov zaradi melioracije in asanacije zemljišča, regulacije rek itd. Tozadnja dela so bila tem težja, ker ob prevratu nismo imeli niti dovolj cest niti dovolj hidrotehničnih objektov in so nam kasnejša leta nalagala vedno nove naloge. Razmere so take, da nam za izboljšanje našega prometa nalagajo velika dela in sicer v najkrajšem času.

Ceste

V naši državi je 42.130 km državnih in banovinskih cest (10.250 km je državnih cest, od katerih je še neizdelanih 500 km, 31.880 km pa je banovinskih cest I. in II. vrste, od katerih je izdelanih 23.280 km, neizdelanih pa še 8.600 km). Za vzdrževanje cest je potrebnih letno okoli 30.000 do 50.000 din, naša finančna sredstva pa so nam dovoljevala doslej samo izdatke od 6 do 12.000 din. Zaradi tega je v letošnjem proračunskem predlogu določenih za vzdrževanje cest na 1 km namesto dosedanjih 7.200 din okoli 10.000 dinarjev na 1 km.

Stanje našega cestnega prometa je vedno bolj zahtevalo zgraditev cest s sodobnim cestiščem. Zraven tega zahtevalo zgraditev tudi gospodarski, socialni in turistični oziri. Seveda so sodobne ceste dražje od sedanjih toda vzdrževalni stroški so manjši in omogočajo sodobne ceste varen promet v vsakem času. Nadalje omogočajo tudi večje prihranke pri vozilnih in pogonskih materialu. G. minister pravi, da se je v praksi pokazalo, da so stroški zgraditev sodobnega cestišča v njegovim 15-letnim vzdrževanjem manjši kot zgraditev makadamskega cestišča in njegovega rednega vzdrževanja za isto dobo, poleg tega pa dajejo sodobna cestišča večjo ugodnost in varnost prometa.

Koliko potrebujemo za ceste

Pri bodočem cestnem programu je treba predvsem paziti na zgraditev važnih mednarodnih zvez in modernizacijo najvažnejših sektorjev državnih cest, nadalje pa tudi, da se izboljšajo dovozne ceste v bližini mest od 5—20 km v notranjost po potrebi.

V ministristvu za gradbe je izdelan program za izdelavo sodobnega cestišča na vseh glavnih smereh drž. cest, posebno pri tem upoštevajoč potrebo zgraditve onih cest, ki vežejo našo državo s sosednimi državami, od vseh pa zopet najprej državna cesta od madžarske do bolgarske meje, nadalje je treba zgraditi še okoli 500 km neizdelanih drž. cest. Približno bodo znašali stroški 3 milijarde din. Za ureditev in izdelavo sodobnih cestišč na drž. cestah skozl mesta in v njihovi okolici so stroški preračunani na 2 milijardi din. Od tega je treba odbiti že porabljene vsote iz posojila 578 milij. din, tako da je potrebnih še okoli 4.500 milijonov dinarjev. G. minister pravi, da je to prva etapa, za katero je potrebna ta vsota.

Ta vsota bi se dala dobiti na ta način, da se osnuje po češkem in drugih vzorcih cestni sklad, v katerega bi zlasti prispevali tisti, ki imajo neposredno največ koristi od cest, in na podlagi dohodkov teh skladov bi se mogla skleniti dolgoročna ali srednjeročna posojila in bi se po gotovem programu začelo načrtno delo za dovršitev ne še izdelanega obstoječega cestnega omrežja in moderniziranja cestišča na drž. odn. važnejših banovinskih cestah.

Banovinske ceste niso v zadovoljivem stanju. V letu 1937 je bilo potrošenih za vzdrževanje banovinskih cest na 1 km 5038 din, kar je premalo, potrebno bi bilo najmanj 15.000 din na km. V letih 1930-1937 je bilo zgrajenih 1550 novih cestišč in 1627 novih banovinskih cest sploh.

Mostovi

Dolžina drž. mostov je znašala 40,6 km, od teh je bilo 70% stalnih, 30% pa začasnih objektov. Lani se je dolžina mostov povečala za 1 km. Tudi stremi ministristvo za tem, da vse začasne mostove nadomesti s stalnimi.

Dosedanji izdatki za javna dela

G. minister navaja podatke o izvršenih cestnih delih iz zneska 578 milij. din, odn. milijarde za ceste, katere je dala vlada 1935. Vsa ta dela imajo biti dovršena po pogodbah s podjetniki do konca 1938. Od vseh teh je bilo do 1. jan. 1938 zgrajenih 540 km novih cest, dela se pa še na 445 km. Od začetak dela pa do konca 1937 sta bili pri podjetjih zaposleni 123.302 osebi, izvršenih pa je bilo 3,5 milij. štihov. Računati je, da je ravno toliko delavcev zaposlenih tudi pri kamnolomih in tovarnah, ki delajo za ceste. Zemeljskih del je bil izvršenih okoli 2,8 milij. kub. metrov, betonskih del okoli 46.700 kub. m, jeklenih konstrukcij je bilo dobavljenih 183 ton. Cestišča je bilo izdelanega: iz cementnega betona 236.000 m², asfaltnega betona 510.000, malih kock 525.000, ostalih vrst 105.000, z vodo vezanega makadama 1.027.000 m². Za izdelavo teh cestišč je bilo potrošenih: kamnja 152.000 vag., drob-

nega kamnja 15.000 vag., malih kock 13.000 vag., cementa 1290 vag., bitumena 390 vag., peska 18 tisoč 750 vag.; skupno 200.570 vag. Za izvršena dela je bilo izplačanih podjetnikom 358 milij. din, za ekspropriacije, osebne in materialne izdatke 17 milij., izločena vsota znaša doslej 570 milijonov din. Za ta dela je bilo potrebnih 17 terenskih sekcij.

Za redno vzdrževanje cest je bilo lani nabavljeno 55.300 vag. kamnja. Iz proračunskih sredstev so bili lani dograjeni 3 mostovi za 3.05 milijone din, gradijo pa se še 3 za 15,87 milij. din. Iz izven proračunskih sredstev so bili zgrajeni 3, v gradbi pa so še 3 za 5,12 milij. din. Med cestnimi deli iz posojila 578 milij. din so v gradnji v Sloveniji: Ljubljana—Kranj, nadalje Podsed-Samobor, Sesvete—Dugo selo, Kraljevica—Crikvenica, Selee—Novi itd. Dela se nadalje še mnogo mostov in nadvozov za 27,5 milij. din. Zgradili se bodo pa še 4 veliki mostovi za 50 milij. din v štirih letih, za kar so že tudi osigurana sredstva in so bile tudi že licitacije.

Melioracijski sklad

Kreditni v drž. proračunu znašajo okoli 21,5 milij. din, pri tem se pa računa tudi že anuiteta za posojilo 50 milij. din, ki je bilo najeto 1. 1936. Iz drž. sklada za javna dela je bilo doslej dano za hidrotehnična dela okoli 25 milij. din, iz kolonizacijskega sklada pa 20 milij., banovine so dale od 1929 dalje 70 milij. din. V zadnjih letih so bila v Sloveniji izvršena naslednja dela: regulacijska dela na Ljubljani, Savinji in majnem sektorju Mure, dela za vzdrževanje in izboljševanje vodnega toka Save, Drave in Mure na notranjih sektorjih, izdelanih je bilo 150 objektov za preskrbo z vodo in začeta so bila dela za zgraditev velikih skupinskih vodovodov v Suhi in Beli krajini za Stari trg, Kranj in okolico.

Ministristvo je sestavilo pogram za naslednja hidrotehnična dela: za melioracije okoli 676.000 ha poplavljenega, močvirnatga in slabo produktivnega zemljišča 1.027 milij. din, za regulacijo naših neurejenih rek, med katere spadajo v prvi vrsti Sava, Drava, Morava in Vardar pa 1.504

milij. din. Tudi ta program se da realizirati le s sodelovanjem interesentov. V ta namen bodo najeta posebna melioracijska posojila, ki bi se odplačevala z dohodki posebnega melioracijskega sklada. Od vsega programa je smatrati 478 milij. dinarjev za najnujnejše.

V naši državi imamo 149 vodnih zadrug, katerih proračuni za 1937 so znašali 132 milij. din, dolg pa 155 milij. din, od tega Drž. hip. banki 78 milij. Priv. agr. banki 26 milij., ostalim pa 51 milij. din.

Elektrifikacija

Delavnost ministristva glede elektrifikacije države skoraj stagnira po besedah samega gosp. ministra, čeprav imamo dovolj vodnih sil na razpolago. Na osnovi pooblastil v finančnem zakonu za 1937-38 se izdelujejo, oz. so že izdelani: predlog uredbe z zakonsko močjo za električne instalacije in materiala zanje, dovršuje se predlog zakona o pospeševanju proizvodnje in potrošnje električne energije. Glede prvega predloga sporoča, da bo predlog predložen narodnemu predstavništvu verjetno še v teku tega zasedanja.

Arhitektonski posli

V posameznih resorjih se je začelo, odn. je dokončanih del: v prosvetnem za 50, socialno-političnem 15 in poštne 30 milij. din.

Iz računskega dela ekspozija posnemamo, da se bodo osnovala še 3 terenske sekcije za državne ceste, od katerih v Sloveniji terenska sekcija Novo mesto—Ljubljana in Samobor—Novo mesto.

Končno je dejal g. minister: Nova dela za tehnično opremo države v prometnem in hitrotehničnem pogledu, se ne morejo financirati iz rednih proračunskih dohodkov. Ker pa ta dela zahtevajo veliko kapitala in so nam zunanja tržišča kapitala zaprti, moramo za ta del skrbeti z lastnimi sredstvi. Zato bo vlada predložila tudi svoj predlog za zavarovanje načrtnega in trajnega programa bodočih javnih del v državi zaradi povečanja splošnega narodnega blagostanja in gospodarskega socialnega napredka naše države.

Prepoved uvoza zajčje dlake

Lani v jeseni je bil naenkrat prepovedan uvoz zajčje dlake, ki služi kot važna surovina tudi slovenski industriji. Prepoved, ki ni bila osnovana na dejanskih potrebah, je prišla baje zaradi tega, da se prepreči prenos zajčjih boleznih v našo državo. Toda uvožena dlaka, ki služi kot surovina naši industriji, teh boleznih ni mogla prenašati, ker je bila preparirana z nitratom živega srebra, ki ubije vendar vse bakterije in bacile, tako da je prenos bolezni izključen. Prepoved traja že celih pet mesecev in zaradi tega je prišlo podjetje, ki to surovino potrebuje: Šešir, tovarna klubukov v Škofji Loki, v izredno težaven položaj, ker ni moglo več nabavljati si surovine. Zaradi tega bo moralo v najkrajšem času ustaviti obrat in zopet bomo imeli zaradi tega brezposelnih vso.

Narodna banka o gospodarskem položaju

Iz trimesečnega poročila Narodne banke za zadnje četrtletje 1937 posnemamo naslednje ugotovitve o položaju našega gospodarstva:

Gospodarski polet, ki se je kazal v teku prejšnjih četrtletij, je prišel do močnejšega izraza v 4. četrtletju, tako da je bilo vse leto 1937 v znaku žive delavnosti in vedno večje gospodarske konsolidacije. To oživilje gospodarsva se je pokazalo v povečanju obsega zunanje trgovine za 18,6% v primeri z istim četrtletjem 1936, v večjem prometu žirovnih računov pri Narodni banki in čerkovnih računov pri Poštni hranilnici za 18, prometu na borzah za 17, večji topilniški proizvodnji za 11,5, številu zaposlenih delavcev za 11%, številu natovornjenih vagonov za 3,5 in povečanju pomorskega prometa za 3%. Vplivala je z velikim delom tudi dobra žetev 1937. Sicer je bil pridelek nekaj manjši kot leta 1936, vendar večji kot v prejšnjih letih. Vse to je imelo za posledico povečanje državnih dohodkov za 11,35. Zaradi tega so bili dohodki za 1 milijardo din višji kot izdatki. Toda večji del tega zneska bo porabljen za izvenproračunske izdatke, ki se večajo.

Naraščanje prometa.

Število natovornjenih vagonov je od 1936 na 1937 naraslo od 1.514.005 na 1.684.347. Drž. rečna plovba je povečala število natovornjenih vlačilcev od 2.847 na 3.261, število prevoženih kilometrih ton pa od 744.35 na 916,9 milj. V naša pristanišča je prispelo 1937 102.051 ladij (1936 samo 98.636) z 20.749.000 (19.297.000) neto tonami, kar je rekordni promet, ki doslej še ni bil zabeležen.

Nova podružnica Hranilnice savske banovine. Hranilnica savske banovine je lani osnovala svojo podružnico v Brodu, sedaj pa je osnovala svojo podružnico tudi v Novi Gradski ter namerava še nadalje razširiti mrežo svojih podružnic za zbiranje vlog.

Zaposlenost v februarju

Po podatkih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je naraslo od januarja letos število zavarovancev od 88.242 na 90.092, lani od januarja na februar samo od 81.943 na 82.061. V primeri z lanskim februarjem je letos število zavarovancev za 8.081 višje (v januarju samo 6.299). Odstotek bolnikov se je od lani na letos zmanjšal za 0,48 na 2,89%. Povprečna dnevna zavarovana meza je sicer za 0,04 din nižja od januarске mezde, je pa s 23,70 din še vedno za 1,36 din višja kot je bila lani februarja. Približno isto vidimo pri skupni zavarovani mezdi, ki je narasla od februarja lani za 301.611,20 din za 2.135.208,80 dinarjev.

Notranje posojilo. Agencija Jugoslovanski kurir iz Beograda poroča, da se proučuje že dalj časa vprašanje notranjega posojila v naši državi 1—4 milijarde dinarjev, kateri znesek bi se porabil za državno obrambo in gospodarsko obnovo. Agencija pristavlja še, da novo posojilo ne bo imelo prisilnega značaja.

Državni dohodki so znašali v januarju 1938 889,6 milij. din, januarja 1937 pa 750 milij. din, izdatki pa so znašali v januarju 1938 7771,6 milij. dinarjev. V prvih 10 mesecih proračunskega leta 1937-38 so znašali državni dohodki 9.775,2 milij., kar je 68,3 milij. din več kot je znašal proračun za to dobo, ali 7,52%. Izdatkov je bilo v prvih 10 mesecih do konca januarja 8.553,9 milij. din, tako da znaša presežek 1.100,9 milij. din.

Tehnika in gospodarstvo. Kakor je našim čitateljem znano, je bil lani poleti ustanovljen v Ljubljani Socialno-ekonomski institut, ki ima namen proučevati gospodarske in socialne razmere v Sloveniji in posebej možnosti za povečanje našega narodnega blagostanja. Namen instituta je tudi v javnosti vzbuditi zanimanje za te probleme. Sedaj je institut dobil tudi svoje glasilo: revija Tehnika in gospodarstvo, ki je izhajala doslej že 4 leta, je postala to glasilo. V prvi številki prinaša revija poročila o namenu in dosedanjem delu instituta, nadalje pa tudi že prispevke raznih

strokovnjakov za posamezna gospodarska vprašanja. Dvojna številka obsega 64 strani in je bila poslana številnim interesentom, ki naj z naročbo revije podprejo stremljenja instituta.

Jadransko-podunavska banka v Beogradu izplačuje na osnovi 5. šestmesečnega razporeda od 1. januarja 1938 dalje vse vloge do 4000 din po stanju dne 31. decembra 1935 in obresti za druge polovico 1937.

Borza

Dne 8. marca 1938.

Denar

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8,27—8,37, v Zagrebu na 8,26—8,36, v Beogradu na 8,2413—8,3413.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28,275—28,975 — v Beogradu 28,15—28,85.

Nemški čeki so v Ljubljani malo popustili na 14,275—14,475, v Zagrebu na 14,255—14,455, v Beogradu na 14,25—14,45, nadalje so beležili v Zagrebu za konec marca 14,215—14,415, za sredo aprila 14,175—375, za konec aprila 14,15—14,35.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1.645.978, v Beogradu 3.527.000 din. V efektnih izkazuje Beograd prometa 230.000 din.

Ljubljana — tečajje primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2401,90—2416,50
Berlin 100 mark	1734,77—1748,65
Bruselj 100 belg.	727,20—732,27
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	214,99—217,04
Newyork 100 dolarjev	4266,00—4302,32
Pariz 100 frankov	138,52—139,96
Praga 100 kron	150,79—151,89
Trst 100 lir	225,35—228,43

Curih. Beograd 10.—, Pariz 13,865, London 21,60125, Newyork 431,875, Bruselj 72,96, Milan 22,69, Amsterdam 240,875, Berlin 174,175, Dunaj 81,45 (bankove 68,50), Stockholm 111,25, Oslo 108,55, Kopenhagen 96,425, Praga 15,135, Varšava 81,75, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,50, Buenos Aires 113,125.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 97—99, agrarji 58 do 60, voj. škoda promptna 453—457, begl. obv. 89—92, dalm. agr. 88—89, 8% Bler. pos. 95—98, 7% Bler. pos. 89—90, 7% pos. Drž. hip. banke 98—100. Delnice: Trboveljska 220—225.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 98—100, agrarji 60—60,50, vojna škoda promptna 454—458, begluške obveznice 89,50—92,50, dalm. agrarji 88,75—90, 4% sev. agrarji 59 denar, 8% Blerovo posojilo 95—96,50, 7% Blerovo posojilo 90,50 blago, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—101. Delnice: Priv. agrarna banka 225 denar, Trboveljska 220—225 (225), Tov. sladkorna Bečkerek 500 do 600, Oslj. sladk. tov. 110—125, Dubrovačka 395 do 415, Jadranska plovba 370—405, Oceanica 600 denar, Danica 45 denar.

Beograd. Državni papirji: 7% invest. posojilo 98,75 denar (99), vojna škoda promptna 458—459 (458), za konec marca 457—458, za konec aprila 457,50—458, za konec junija (456,50), begluške obveznice 90,50—91 (90,50), dalm. agrarji 89—89,50 (89,25), 8% Blerovo posojilo 95—97,50, 7% Blerovo posojilo 89—91, 7% posojilo Drž. hip. banke 99,50 denar, 7% stav. posojilo (97,50). — Delnice: Narodna banka 7240 denar (brez kupona), Priv. agr. banka 228—229,50 (229, drobni komadi).

Žitni trg

Novi Sad. Oves bač. 132—134, srem., slav. neizpremenjen. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. Koruza bač., srem. 88—90, bač., srem. za marec 90—92. Tendence neizpremenjena. Promet slab.

Živina

Dunajski prašičji sejem 8. marca. Prignanih je bilo 7561 pršutarjev in 3829 špeharjev, skupno 11.390 rilcev, od tega iz Avstrije 4535, iz inozemstva pa 6855. Cene lahkih in prvostvornih pršutarjev so padle za 3—5, srednjih za 5, slabih za 5—7, težkih poljskih prašičev za 2—4, špeharjev za 3, prama banaških 3—5 grošev pri kg. Cene so bile naslednje: špeharji I. 1,60—1,63, srednje težki 1,55 do 1,59, stari 1,40—1,50, kmečki 1,56—1,63, križani 1,52—1,62, pršutarji 1,38—1,58 šil. za kg žive teže.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

V Ljutomeru 1. marca: Telice I. 4,50, II. 4, III. 3; krave II. 3, III. 2,25; teleta I. 5, II. 4,50; prašiči pršutarji 6 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso II. prednji del 10, zadnji del 12, III. prednji del 8, zadnji del 10; svinjina 12; svinjska 16; čisti med 16; kože surove goveje 9, elečje 12, svinjske 10 din za 1 kg. — Pšenica 170, ječmen 150, rž 120, oves 100 koruza 110, fižol 250, krompir 80—90, seno 50, slama 30, jabolka II. 300, III. 200; moka pšenična 375, koruza 200 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri producentih 3—6, finejšje sortirano vino pri producentih 6—7 din za 1 liter.

V Brežicah 2. marca: Voli I. 6, II. 5, III. 4,50; telice I. 5,50, II. 5, III. 3,50; krave I. 5, II. 4, III. 2,50; teleta I. 5,50, II. 5; prašiči špeharji 8,50, pršutarji 7,50 za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. 12, II. 10; svinjina 14, slanina 15, svinjska mast 18; čisti med 16; kože surove goveje 8, telečje 12, svinjske 2,50 din za 1 kg. — Pšenica 180, ječmen 140, rž 180, oves 170, koruza 125, fižol 150, krompir 100, lucerna 750, seno 70, slama 40; jabolka I. 300, II. 200 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri producentih 5, finejšje sortirano vino pri producentih 7 din za 1 liter.

Koliko radio-aparatur je na svetu

Časopis za geopolitiko prinaša nekaj števil, ki kažejo, kako je radijski aparat po svetu razširen. Številke seveda niso od vseh krajev navedene in morda tudi ne od povsod natančne, vendar kažejo, kako silno se je radio razširil po vsem svetu.

Dne 1. junija leta 1937 je Nemčija imela 8.372.818 radijskih aparatov. Takoj za njo je Anglija, ki je istega dne imela 8.204.009 radijskih aparatov. Rusija je na tretjem mestu. Ta je imela 3.938.000 aparatov, za njo pa Francija, ki jih je imela 3.926.902. Precej daleč za temi prihaja Švedska, ki jih šteje 1.002.785, in Češkoslovaška, ki jih ima tudi že nad en milijon.

Nato pa prihajajo manjše države, na primer po vrsti: Belgija 944.073, Poljska 766.579, Italija 734.000, Danska 680.911, Avstrija 601.372, Švica

473.322, Madžarska 376.563, Finska 200.997, Latvija 101.397, Portugalska 63.299. Številke iz nekaterih drugih držav Evrope pa niso še znane.

Združene države Severne Amerike imajo toliko aparatov, da tamkaj prihaja radio v poštev v 24.500.000 družinah. Kaj to pomeni, naj govori dejstvo, da je vseh družin v Združenih državah 31.400.000. Japonska je 1. aprila leta 1937 imela 2.826.062 aparatov. Dalje so prešli radijske aparate v Avstraliji, kjer so jih našli v družinah 903.223, na Novi Zelandiji 240.733 in v Holandski Indiji 45.853. V francoski Zahodni Afriki jih imajo vpisanih samo 508, pač pa v Maroku 31.874, v Egiptu 67.976 in v Južni Afriki 175.000.

Te številke, dasi nepopolne, so vendar le dovolj poučne.

Japonci so prekoračili Rumeno reko

Iz Sanghaja prihajajo poročila, da so japonske čete v prodiranju proti pokrajini Sanci že prekoračile Rumeno reko (Hoangho). Izvedli so ta težek prehod pri kraju Hoču, ki leži kakih 500 km severno od ovinka, kjer Rumena reka zavije iz smeri proti severu v smer proti vzhodu. — Tudi na meji Notranje Mongolije so se pričeli razvijati srditejši boji. Japonci pripravljajo velik vdor v province Ning-hzia in Kansu. Največje oporišče za te operacije imajo v mestu Paotu.

Za dekleta bo več ženinov!

Skoraj po vsem svetu opazujejo, da se je v zadnjih letih razmerje med moškim in ženskim spolom docela sprevrglo. Medtem ko je v prejšnjih časih bilo navadno več žensk kakor moških, je pa sedaj narobe in je več moških kakor žensk.

Nekdaj je bil vzrok, da je bilo manj moških, ta, da je v otroških letih pomrlo več dečkov kakor pa deklic, ker so deklice do 7. leta starosti navadno bolj odporne kakor pa fantki iste starosti. Poleg tega je vojna vedno vzela mnogo moških, ki so večkrat bili tudi žrtve nesreč v tovarnah. Odkar pa se je posrečilo znižati umrljivost dojenčkov, ki je včasih znašala celo 30%, na kakih 7%, prihaja to v prid moškemu spolu, ki je poprej kot šibkejši v otroških letih bil največja žrtev te umrljivosti dojenčkov. Sedaj se je to nekako izravnalo. Zato v mladem rodu sedaj opažajo, da je več moških kakor pa žensk.

Med ljudmi, ki so stari nekako 65 let, je 1200 žensk na 1000 moških. Med ljudmi, ki so stari 20 do 30 let, je razmerje že boljše: na 1000 žensk pride že 1000 moških. Pri mladih ljudeh od 15 do 20 leta pa na 1000 moških pride že samo 977 žensk. Pri otrokih od 6 do 15 leta pride na 1000 fantkov samo še 969 deklic. In pri otrokih pod 6 letom je pri 1000 dečkih le 965 deklic. Torej v prihodnje ne bo primanjkovalo ženinov.

Angležinja na čelu divjakov

Ob severni avstralski obali je še precej nepreiskana dežela, ki so ji Angleži dali ime Arnhemland. To je pusta nerodovita džungla, ki obsega več tisoč kvadratnih kilometrov. V njej na prebivajo roparski domačini, ki so še precej na nizki kulturni stopnji. Baže so po večini še kar ljudozrci. Ti ljudje so sila bojevit in jih avstralska vlada še dandanes ni mogla ukrotiti. Zlasti okolica Kaledonskega zaliva je precej nevarna.

Leta 1923 je tamkaj vozil parnik avstralske vlade »Douglas Mawson«, ki je imel nalogo preiskavati obrežje in meriti morsko globokočino. Ta parnik pa je zadel na pečino v Kaledonskem zalivu ter se potopil. Rešilo se je nekaj ljudi, ki so srečno prišli na suho. Tamkaj pa so jih zajeli divji domačini in jih ali na mestu pobili ali pa zavlekli v svoja gnezda na otoku. Med temi nesrečniki je bila tudi neka Angležinja ter njena 11 let stara hčerka. Ribiči, ki so tamkaj blizu iskali biserov, so kmalu nato slišali, da so divjaki mater tudi pobili, medtem ko so hčerki prizanesli, ker je bila še otrok. Nihče pa takrat ni vedel, kaj se je pozneje s hčerko zgodilo.

Precej kasneje pa so po vsej deželi, ki se imenuje Aleksandra, začeli govoriti in so se te govorice razširjale celo do Melbournu in Sidneja. Da mlada Angležinja še živi ter je sedaj poglavarica tega divjega rodu. Baže hodi na čelu svojih bojnikov, oborožena s strelco in lokom, s sulico in bumerangom ter nožem. Tako oborožena na čelu svojih vojščakov raziskuje džunglo ter išče plena. Divjaki jo zaradi njene lepe barve božansko časte. Te govorice so trajale celih 10 let do današnjega dne.

Da bi se prepričali, kaj je resnica, se je lanske jeseni odločil mladi angleški znanstvenik in antropolog dr. Donald Thompson, da gre iskat svojo podivjano rojakinjo. Sklep je bil sicer lahko narejen, sila težavno pa je bilo izvesti ga. Posrečilo se mu je, da je iz notranjosti skozi divje džungle prišel v severne avstralske pokrajine. Vse pa je kazalo, da bo prej ali slej umrl ali naravne ali nenaravne smrti od strelce kakoga divjaka. To bi se bilo najbrž kaj kmalu zgodilo, ko bi se mladi Anglež ne bil seznanil s poglavarjem nekakega domačega rodu, ki je nanj naletel. S tem poglavarjem sta postala prijatelja, nakar ga je poglavar priporočil naprej poglavarju najbogatejšega rodu ob Kaledonskem zalivu, ki mu vele »Old Man Wongoc«.

Angleški učenjak je tega novega svojega znanca kmalu prepričal, da so njegove namere docela miroljubne. Z darili si je celo pridobil njegovo naklonjenost. Iz tega je potem sledilo, da ga je ta močnogi vladar priporočil naprej svojim rojakom v drugih krajih. To je storil s pomočjo nekakega optičnega telefona, ki je tamkaj prastara iznajdba. S svetlobnimi žarki namreč avstralski divjaki že od prastarih časov dajejo svoje signale svojim sosedom. Tako so sosedje takoj vedeli, kak tujec prihaja k njim v goste. Mladi učenjak je dobil vedno več svobode in je nazadnje smel celo fotografirati vse, kar je videl. Med divjaki je ostal celih 15 mesecev ter je od tamkaj prinesel nazaj toliko zanimivih znanstvenih stvari, da je s tem močno obogatil londonske muzeje.

Med svojim 15 mesečnim prebivanjem med divjaki je dr. Thomson nazadnje res našel tisto belo divjakinjo. Poroča o njej, da se je v teku let s svojo drznostjo, neustrašenim pogumom, svojo ročnostjo v orožju znala dokopati do časti poglavarja divjega rodu. Na grbi ima že več grozovitosti in zločinov, ki so se zadnja leta tamkaj dogajali.

Dr. Thomson je deloma peš, deloma v čolnu

10.032 zibelk in 24.453 krst

Dunajska mestna uprava je pravkar izdala številke iz dunajske statistike o dunajskem prebivalstvu leta 1937. Te številke govore, da je lanskega leta na Dunaju bilo 10.032 rojstev in 24.453 mrlicev. Tako je lanske leto na Dunaju bilo 14.421 več mrtvih kakor novorojenih. Leta 1936 pa je število mrlicev bilo za 13.394 večje kakor število novorojenecv.

★

Kaj pravi kino

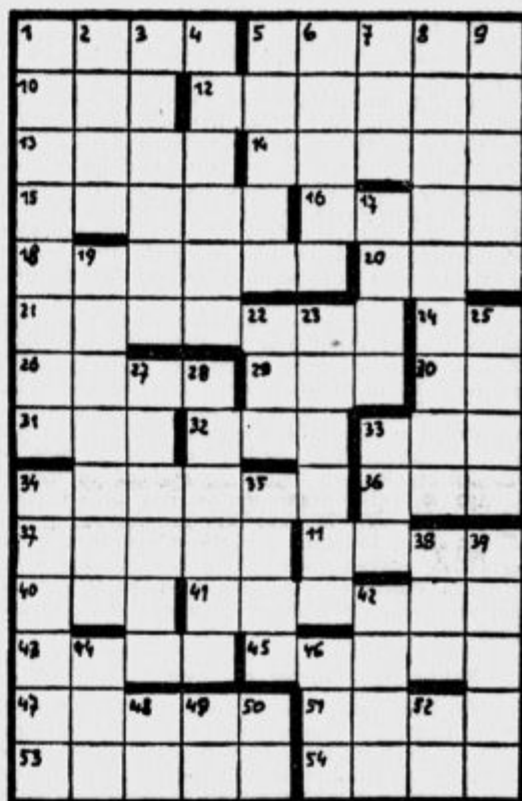
V Unionu

kjer vidiš te dni francoski film »Pariz«. Poglavitna vsebinska nit je vsakdanji dogodek še bolj vsakdanjih doživetij, vendar se tu izraža oseba družinskega očeta-šoferja (Harry Baur) s prav posebno temeljitostjo. Brez dvoma bo igra zajela gledalce, saj so taki dogodki tako človeški, da jih je ta in oni že doživljal in slišal. Francoski film se je tudi s to igro obnesel in ima lepe poteze, ki zaslužio zanimanje občinstva. Glavno žensko vlogo igra Renee Saint Cyr prav z živim čustvovanjem, z veliko vneto za poglobitev v potek igre. Živa resničnost tega filma bo brez dvoma privabila obilo obiskovalcev.

Vile in hiše Los Angelesu pod vodo, kakor smo že v nedeljo poročali.

Križanka

Vodoravno: 1. predpustna zabava, 5. ud narodnega gledališča v Mariboru, 10. urejeno stanje, 12. manjše mesto v severni Srbiji, 13. graščak iz Jurčičevih povesti, 14. domača žival, 15. večji kos lesa, 16. manjši kraj pri Kamniku, 18. kraje ime za Jadransko morje, 20. druga beseda za dvojico, 21. plačilo od dnevnega dela, 24. začetni črki imena in priimka koroškega pisatelja nabožnih knjig in slovarja, 26. moško krstno ime, 29. morska žival, 30. staroslovenska pijača, 31. vladarski naslov, 32. kratka akademskega športnega kluba, 33. najdražja tekočina, 34. kraj na Gorškem, 36. pomembnejši jugoslovanski otok, 37. nekdanji prebivalec severne Italije, 11. del vijaka, 40. navadni števec, 41. velika evropska država, 43. tuja beseda za glavno žilo dovodnico, 45. lahkoatletski izraz, 47. planinska rastlina, 51. gorenjska beseda za ogon, 53. vrsta posode, 54. bajeslovni grški letalec.

Navpično: 1. ime prsta na roki, 2. moško krstno ime, 3. pred nedavnim odstopivši angleški kralj, 4. diktator velike evropske države, 5. sodobni slovenski skladatelj, 6. druga beseda za pripomoček, 7. domača vprežna žival, 8. manjši kraj v občini Videm-Dobrepolje, 9. pomembnejši kraj na slovensko-hrvaški meji, 17. predstojnik samostana, 19. kranjski dekan izza Prešernovih časov, 22. grška črka, 23. tuja beseda za zbirko, vrsto, 25. manjši otok v Jadranskem morju, 27. važnejša država v Združenih državah Severne Amerike, 28. druga beseda za čezmerno delo, 33. koristna žival, 34. škodljiva poljska rastlina, 35. važnejša trdnjava v severni Španiji, 38. sprednji del voza, 39. druga beseda za poljedelca, 42. važnejši levi pritok reke Ural, 44. tuja beseda za časovno razdobje, 46. turški naslov, 48. manjša župna vas pod Ljubljano, 49. začetne črke imena in priimka slovenskega naturalističnega dramatika, 50. začetni črki imena in priimka sodobnega slovenskega pesnika, 52. kratka za večjo ploskovno mero.

Rešitev križanke:

Vodoravno: 1. Sova, 5. Lateran, 12. Obir, 13. idol, 14. ata, 15. Leda, 16. Mani, 17. voz, 18. Irak, 19. omet, 20. Ala, 21. muren, 25. sla, 27. Nil, 28. Atila, 29. lakota, 34. nasad, 35. anilin, 36. Emona, 39. patina, 40. nebesa, 44. kabel, 46. Otoman, 47. Arosa, 51. salama, 52. Rodos, 53. alt, 56. som, 57. anali, 58. Vir, 59. okov, 62. Avar, 65. iva, 66. Paka, 67. Bari, 68. zet, 69. Aden, 70. Enej, 71. okarina, 72. lesa.

Navpično: 1. Soliman, 2. Ober, 3. Vida, 4. Arak, 5. limonada, 6. Adam, 7. Tone, 8. elita, 9. ravan, 10. atoli, 11. nazal, 22. uta, 23. ris, 24. elan, 25. slap, 26. Lana, 30. kit, 31. Olib, 32. Tine, 33. anal, 36. Enos, 37. meta, 38. obol, 41. Ema, 42. Samo, 43. Anam, 44. karavana, 45. Aron, 48. oda, 49. sol, 50. Asirija, 53. avizo, 54. Livek, 55. trata, 56. sopar, 60. kadi, 61. Oken, 62. Abel, 63. Vane, 64. Ares.

IVANHOE

St. 75.

De Bracy grozi

Roveno so nastanili v najlepši izbi gradu, kjer je pred leti prebivala rajna žena Fronta de Boeuf. Vstopil je de Bracy, oblečen v modno gzdalinsko obleko. Uljudno je pozdravil in poprosil Roveno, naj sede.

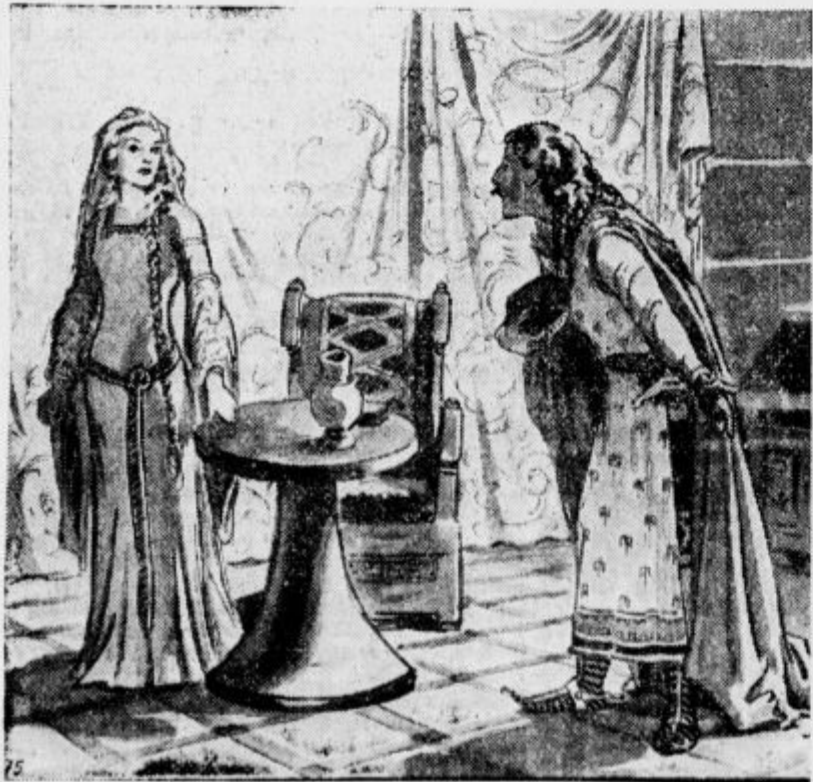
»Ujetnici se ne spodobijo sedeti, če njen jetniški čuvaj stoji,« je odvrnila Rovena.

»Oh,« je rekel vitez. »narobe je res! Saj sem jaz vaš ujetnik! Ujetnik vaših prelepih oči, vaše ga stasa in vaše ljubkosti.«

Deklica se je ponosno vzravnila: »Ne poznam vas, gospod vitez. In vaše lepe besede me ne bodo premotile, da bi pozabila, da ste nas napadli, kakor počestni razbojniki napadajo popotne ljudi!«

»Ko bi vi vedeli, kdo je še z vami v tem gradu in v mojih rokah, bi ne bili tako trdi!« je zaklical de Bracy. »Našli smo viteza Ivanhoa, ki je ležal v Judovi nosilnici!«

Rovena se je morala na vso moč premagovati, da ni glasno zajela. Oni pa je nadaljeval: »Ali mar mislite, da nas moške vedno le zgolj ženska lepota mami, da se potegujemo za njihovo naklonjenost? Tudi častihlepnost in pohlep po denarju vzbujata včasih prav toliko ljubosumnost kakor ljubezen. Naš gostitelj gospod Front de Boeuf se prav gotovo ne bo sbal nobenega sredstva, da bi se polastil grofije Ivanhoe, ki mu jo je obljubil knez Ivan. Samo če se odločite postati moja žena, bom Ivanhoa branil pred Frontom de Boeuf, sicer je izgubljen.«

Oni pa je nadaljeval: »Ali mar mislite, da nas moške vedno le zgolj ženska lepota mami, da se potegujemo za njihovo naklonjenost? Tudi častihlepnost in pohlep po denarju vzbujata včasih prav toliko ljubosumnost kakor ljubezen. Naš gostitelj gospod Front de Boeuf se prav gotovo ne bo sbal nobenega sredstva, da bi se polastil grofije Ivanhoe, ki mu jo je obljubil knez Ivan. Samo če se odločite postati moja žena, bom Ivanhoa branil pred Frontom de Boeuf, sicer je izgubljen.«

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE A. REIN I DRUG

Gajeva 8 ZAGREB Ilica 15

obvešča brezobvezno, da so bili v V. razredu 35. kola državne razredne loterije izžrebani 7. t. m. sledeči dobitki:

0 927 097 780 722 884 891 (3.000) 244 745 789 919 746 878	53 435 094 200 195 871 165 555 753 883 146 340 192 092
1 376 909 987 842 222 516 284 525 379 628 648 796 (10.000)	54 593 177 970 179 780 (5.000) 344 522 273 905 502 (12.000) 961 805 829
2 716 905 836 830 224 970 256 810 (10.000) 479 337 868 908 365 978 646 611 207 331 768 909 898 664 787 297	55 667 661 791 377 268 (8.000) 859 283 (30.000) 215 395 777 614
3 588 923 982 265 656 270 413 (3.000) 586 963 769 043 462 062 783 162 389	56 032 356 908 069 (3.000) 264 722 157 (20.000) 660 663 879 719
4 769 358 756 375 657 963 972 550 106 701 663 857 422 848 578 478 642 537 536 732 737	57 429 741 (5.000) 640 108 219 420 761 972 932 247 569 844 624 087 942 089 492 658
5 601 227 768 525 573 313 203 213 913	58 253 952 735 579 515 364 768 659 903 904 757 737 096 391 110 155 602
6 367 975 934 443 562 207 277 453 905 368 736	59 240 578 220 269 994 443 (10.000) 342 678 872 720 128 977 314 164 870
7 551 201 490 (3.000) 287 128 615 645 581 628 824 212 083 400 472	60 922 261 485 410 847 300 494 050 133 655 898 867 236 157
8 619 649 814 058 291 259 492 338 673 868 202 439 690 200 081 798 149 473 888	61 161 097 012 386 457 826 759 444 448 340 651 320 331 286
9 539 900 798 629 878 207 816 762 481 021	62 016 172 028 235 945 440 030 (6.000) 169 877 678 069 072 913 231 807 006 588 389
10 767 805 996 199 731 328 196 484 719 210 325 650 490 851 633	63 754 (5.000) 146 205 307 824 891 064 735 212 204 736 196 011 778 163 359 608 604 435
11 663 576 545 909 424 980 146 969 308 270 369 873 391 414 573	64 359 (5.000) 358 782 022 692 541 799 611 754 159 968 761 184 062 723
12 105 990 468 524 595 (6.000) 060 599 680 217 459	65 889 963 116 989 570 943 491 529 096 617 241 554 897
13 250 573 (5.000) 590 348 829 329 901 497 924	66 725 166 857 204 (25.000) 516 233 266 760 286 954 692 693 116 081 582 003 196 856 (5.000) 545 710 102
14 003 215 118 358 211 917 089 189 112 115 107 355 723 889 008 760 301 955	67 388 939 029 699 905 246 037 371 144 (3.000) 305 743 712 081 046 797 410 811 038 681
15 159 180 276 209 295 235 947 527 580 341 194 034 768 681 756 086	68 647 280 874 113 471 900 295 (8.000) 796 804
16 285 800 488 206 337 720 600 350 986 589 187 945 099 521 560 692 537 846 915	69 159 512 007 (40.000) 723 836 054 240 959 866 079 492 982 577 897 235 621 983 494 660 647 267
17 474 437 095 885 761 334 (15.000) 187 066 591 738 376 541	70 195 477 138 892 685 532 423 643 757 635 368 002 664 482 431 621 458
18 608 493 320 500 (3.000) 133 575 223 416 176 606 703 (5.000) 078 329 625 314	71 543 354 258 (10.000) 836 085 370 038 007 565 777 (25.000) 968 652
19 843 811 550 349 (8.000) 770 994 655 536 054 253 295 502 212 724 618 413	72 705 997 022 951 326 (15.000) 945 514 282 251
20 641 607 953 926 (3.000) 756 891 544 843 772 777 615 313 400 789	73 054 701 828 043 385 233 (100.000) 364 635 950 899 461 979 974 010 745 387 747 525 885
21 120 460 962 853 907 769 712 532 928 (10.000) 653 779 578 382 065	74 067 111 031 987 443 (6.000) 486 249 101 424 694 038 746 069 692 601
22 238 346 562 005 188 402 (6.000) 848 006 206 597	75 136 992 244 211 049 229 535 758 (30.000) 062 238 115
23 146 333 (3.000) 244 678 249 076 769 663 (5.000) 129 084 068	76 264 862 246 535 532 937 974 318 044 339 609 427 994 818
24 878 006 319 517 955 747 515 276 232 070 127 376 (6.000) 994 286 651 149 746 247 776 106 799 692 998 810	77 216 919 042 094 176 808 (8.000) 614 204 581 416 534 444 (5.000)
25 310 416 176 125 559 062 424 586 266 764 008 619 695 642 224 486 303 615 900 069 817	78 239 169 013 851 575 041 799 921 655 286 421 768 798
26 471 332 601 409 331 924 329 145 529 791 030 100 766 109 722	79 904 421 636 211 605 387 506 417 532 862 492 383 612 604 108 562 679 432 032 051 287
27 315 024 (5.000) 061 145 261 946 410 848 327 826 (3.000) 428 166 524 545 931 254 598	80 713 147 910 450 890 887 061 956 776 125 734 516 (10.000) 090 647 (5.000)
28 436 711 557 268 120 485 535 026 999 597 356 621 663 385	81 544 245 405 795 950 168 458 799 897 845 993 645 257 900
29 692 835 284 294 283 140 041 372	82 676 250 095 500 (6.000) 565 840 (6.000) 104 447 081 045 771 905 860 455 749 931 238 479 035 784
30 514 928 (8.000) 884 229 487 272 035 102 057 363 (5.000) 913 633 765 931 775 990 565 617 706 226	83 944 372 031 426 184 666 190 552 341 (200.000) 212 028 401
31 264 773 992 749 197 243 (3.000) 667 458 945 899	84 112 866 118 832 524 607 949 (30.000) 911 749 969 842 385 127 591
32 065 099 025 295 261 317 222 043 120 829 288 936	85 513 153 675 402 202 (3.000) 103 588 870 597 492 222 154 939 855 339 790 523
33 063 708 305 214 693 901 704 088 230 (10.000) 853 523 001 603 947 (8.000) 072 750	86 766 906 222 006 985 869 361 931 422 607 563 126
34 680 992 654 121 713 685 831 803 059 438 232 115 (5.000) 993 644	87 501 115 (8.000) 266 893 387 792 850 836 145 865 447 445
35 831 868 228 115 041 947 095 (20.000) 999 902 557 524 956 267 238	88 032 973 229 655 981 814 476 040 603 302 260 533 203 459 233 793 057 790 346 726 046
36 131 682 555 009 236 141 789 892 853 521	89 491 818 525 (3.000) 530 667 545 337 356 031 511 (60.000) 027 334 328 769 (5.000) 182
37 946 435 133 145 995 348 340 639 885 041	90 265 886 046 503 164 332 128 303 817 489 777 744
38 705 238 330 437 795 785 579 510 276 (5.000) 340 660 264 044 828	91 566 963 036 176 926 704 730 255 483 047 461 139 (5.000) 392 659 337 088 (6.000) 970
39 953 746 133 093 930 458 (3.000) 750 880 254 189 300 863 697 175	92 752 915 137 710 913 237 011 021 269 161 024 696 934
40 181 022 109 308 476 365 833 759 112 936 123 277 489 025 970	93 755 654 684 820 169 561 445 292 232 189 134 613 (10.000) 985 243 274 794 408
41 221 964 978 983 509 962 619 035 396 288 981 595 158 386 080 352 656 572 144 567	94 696 733 353 499 932 860 820 441 (80.000) 117 392 875 915 735 274 521 992 546 (6.000) 428 862
42 987 815 186 191 664 522 073 064 451 011 104 334 918	95 176 420 230 615 006 492 546 097 115 429 974 389 (5.000) 755 (15.000) 547 740 859 461
43 888 176 639 562 655 148 272 112 219 760 752 213 030 817 053 376 106 183 501	96 605 621 959 624 064 317 555 855 057 (25.000) 106 593 805 698 877 (10.000)
44 046 408 031 044 376 088 107 (60.000) 955 942 363 590 653 689 143 635 416	97 269 141 790 280 930 065 991 532 393 293 275 420 148 288 917
45 641 502 172 884 460 248 401 058 424 885 004 084 186 045 679 240 329 342 908 121 952 698	98 919 691 838 980 962 450 034 185 168 422 502 304 586 (10.000) 139 670 928
46 732 468 686 222 259 629 785 928 055 624 276 846	99 940 798 (8.000) 604 031 247 944 871 804 354 413 292 867 684 516 (10.000) 361 491 744 100 000
47 817 754 832 645 021 408 755 880 735 612 889 992 726 724 423	
48 066 721 195 389 707 961 191 329 117 384 492 724 163 692	
49 964 650 599 126 363 234 244 157 331 (3.000) 144 656	
50 903 060 606 652 733 653 161 642 913 511 727 389 034 (3.000) 013 (5.000) 958 232 (5.000) 974 037 545 765 194 882 707	
51 714 328 225 995 667 580 310 090 201 371 075 584 248	
52 004 591 157 561 761 232 076 811 147 321 882 013 748 625 408 854 378 618 551 (6.000)	

Naslednje žrebanje jutri.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 9. marca: 12. Godbe na pihala (plošče) — 12.45. Poročila — 13. Napovedi — 13.20. Radijski gramofon — 14. Napovedi — 15. Marce v naravi (g. Miroslav Zor) — 15.30. Glasovni Stenka Razin, simf. poudarov (plošče) — 16.30. Zgodovina gorenjskih mest: zgodnji kapitalizem (g. dr. Jože Zontar) — 19. Napovedi, poročila — 19.30. Nac. ura — 19.50. Uvod v prenos — 20. Prenos iz ljublj. opernega gledališča, v I. odmoru: Glasbeni predavanje (g. V. Ukmar), v II. odmoru: Napovedi poročila

Drugi programi

Sreda 9. marca Belgrad: 20.00 Vokalni koncert Borisa Popova, 20.30 Humor, 21.30 Narodne pesmi, 22.30 Plošče — Zagreb: 20. Plošče 20.30 Ljubljana 22.30 Plesna glasba — Dunaj: 18.55 Opera 22.30 Orkestralni koncert — Budimpešta: 20. Ciganski orkester 21.35 Operni orkester — Rim-Bari: 17.15 Petje, flauta in barba, 21.35 Klavir, 22.45 Plesna glasba — Praga: 19.35 Zabavna glasba, 20.30 Orkestralni koncert — Varšava: 19.20 Petje, 21. Chopinove skladbe, 22. Opera glasba — Sofija: 20.15 Opera — Berlin: 20. Simfonični koncert — Königsberg: 20. Rossinijeve skladbe — Lipsko: 19.30 Staronemške zgodbe in pesmi o ljubehni — Frankfurt: 19.10 Orkestralni in vokalni koncert — Monakovo: 19.10 Moderna zabavna glasba — Beromünster: 19.55 Zabavni koncert, 20.30 Pustna glasba, 21.30 Plesna glasba — Strasbour: 21.30 simfonični koncert

Razno

Informacije

kreditnega in privatnega značaja ter vse vojaške zadeve vam najsolidnejše in po zmernih cenah preskrbi odnosno uredi Informacijska pisarna J. Sever deditelj, Ljubljana, Gosposvetska c. 14/I. (r)

Tudi Vaša obleka bo kakor nova

ako jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-5

Pralnica — Svetlokalnica

Zasluzek

1000 dinarjev

In di več lahko zaslužite s primerno majhnim investiranjem, mesečno v delom doma. Posljam material, prevzamem gotove izdelke. — Zahtevajte prospekt, prilozite znamko. «HEMIPA», Pančevo, Braće Jovanović br 20

Čitajte in širite
»Slovenca«

Najprej štedljivost!

Gibbs nudi vsakemu, kateri se brije tri rešenja: Milno kremo ugodno rešenje.

Kremo za hitro britje (brez vode in ščetke): hitro rešenje.

Milo za britje: poceni rešenje.

Ta proizvod se prodaja v okusnem in praktičnem etuiju, s pomočjo katerega se milo lahko uporabi do konca in se lahko ponovno napolni neštetokrat z milnimi vložki.

150 brijanj za 10 dinarjev

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, Zagreb.

Sport

Kdo bo četrti junak Planice?

Naša Planica je zaslovela po vsem svetu po svoji edinstveni mamutski stometrski skakalnici, na kateri so tri sezone zaporedoma bili doseženi najdaljši skoki na svetu.

Leta 1934 je bil Norvežan Birger Ruud vsem premočnim zmagovalcem postavil je nezapisano znamko 92 metrov! — Isti Birger Ruud je moral leto dni kasneje kot gledalec doživeti, kako je planiško zmago odnesel Poljak Maruszatz in podaljšal njegov absolutni rekord kar za sedem metrov na 99 m — proti planiški skakalnici se je pričela borba, ki je že v Planici navzoče Norvežane zadržala proč od starta.

Tretje leto severnjakov sploh ni bilo v Planici — vendar je tudi tretje leto rodilo svojega junaka in nov absolutni rekord, smučarskemu svetu pa novo skakalno veličino: do takrat malo znani Avstrijec Josef Bradl je skočil 101 m in se tako uvrstil med najboljših skakačev sveta!

Severnjake je zabolelo: težko jim je šlo v račun, da je najdaljši skok na svetu postavil Srednjeevropejec, pa na srednjeevropski skakalnici. Zganili so se smučarski mogočniki in politiki. Zbirali so in zbirali paragafe — na planiško mamutsko skakalnico je legla težka roka severnjaško nastrojene mednarodne smučarske organizacije, proglasila jo je za »nepropisno«, nevarno in skokov na njej je bilo konec! Pod mogočno Ponco že dve leti sanjajo in čaka boljše bodočnosti na vsem svetu edinstvena športna naprava, ki nam jo zavidajo narodi sveta. Po njenih strminah ne švigajo več drzni skakalni vele mojstri, po

njej se preliva pač le še črnilo in tiskarska barva, pa zlati žarki toplega gorenjskega sonca.

Smučarji pa si ne dajo vzeti svoje Planice — ko so jim hišo zaprli, so se pač morali preseliti. Niže doli, tik za železniško progo so našli nov dom. Naši po vsem svetu znani in priznani strokovnjaki so zgradili manjšo, 65 metrsko skakalnico, idealno skonstruirano in zgrajeno napravo, ki jo po pravici prištevajo med najboljše na svetu. Na tej skakalnici bomo prihodnjo nedeljo dobili novega junaka Planice, Ruud, Maruszatz in Bradl so bili junaki dolžin, nedeljski zmagovalci pa mora biti več, biti bo moral pravi mojster svoje stroke, kajti tu dolžina ne bo odločevala, tu bo odločil stil, lepota, eleganca, uglajenost in popolna harmonija. Če so gledalci na veliki skakalnici uživali v dolžinah, bodo na tej manjši še mnogo bolj uživali na estetski dovršenosti skokov — po zraku bodo plavale slike, prave, resnične, žive!

Dobili bomo novega zmagovalca, novega mojstra! Verjetno je in skoraj gotovo, da bosta od treh dosedanjih planiških zmagovalcev dva prišla prihodnjo nedeljo braniti svoj naslov. Če sodimo po njih uspehu na FIS-tekmah v Lahtiju, kjer je bil Maruszatz drugi in Bradl četrti, bosta vprašanje planiškega zmagovalca uredila kar lepo med seboj. Morda pa se pripravljata presenečenje — morda bo nam in vsemu svetu Planica prihodnjo nedeljo dala novega Bradla, kakor je preteklo nedeljo Lahti dal novega, pa obenem še pravega, pristnega Ruuda!

Prodajanje in fotografiranje v Planici

Prodajanje jestvin, pijač, razglednic, spominkov itd. je ob priliki tekme na 65-metrski skakalnici v Planici v neposredni bližini skakalnice dovoljeno le onim, ki se izkažejo s potrdilom ali dovoljenjem prireditelja tekme

Fotografiranje bo dovoljeno v ograjenem prostoru in s tem v zvezi prosto kretanje fotografov le tedaj, če se izkažejo z dovoljenjem prireditelja. Fotoamaterjem so svede fotografiranja izven ograjenega mesta ne bo zabranjevalo, dovolilo pa se jim ne bo prekoračenja kordonov. To bo mogoče samo onemu, ki bo dobil za to potrebni vidni znak.

Vse informacije in dovoljenja izdaja pisarna Jugoslovanske zimsko-sportne zveze v Ljubljani, Tyrševa cesta 1-IV, levo.

Športne zanimivosti

Šmunk telovadci so imeli preteklo nedeljo finalne tekme za prvenstvo posameznikov v orodni telovadbi v Karlsruhe, h katerim je bilo pripuščeni 67 najboljših telovadcev. Zmagal je pred 10.000 gledalci olimpijski prvak poročnik Alfred Schwarzmann z 235,10 točkami. Na drugem mestu je W. Steffans z 234,6 točkami, na tretjem pa Müller z 232,0 točkami. Tekom se niso mogli udeležiti trije znani telovadci Stangl, Frei, Stadl. Mladi in talentirani junior Košir od SK Planice si je v nedeljo na lahkoatletski prireditvi Concordie v Zagrebu izvojeval v teku na 1000 m lepo zmago v času 2:52,8.

V svetovnih smučarskih tekmah v Švici si je izvojeval prvenstvo v alpski kombinaciji Francoz Allais s 331 točkami, med ženskami pa je zmagala Nemka Crane Christel s 352 točkami.

Uradna vremenska poročila

Tujskoprometnih zvez Slovenije, JZSZ in SPD po stanju z dne 8. marca 1938

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaševanju reklamnega značaja se računa enokolonsko, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mehaniški pomočnik
Isče službo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3495. (a)

16letno dekle
(začetnica) išče službo k otrokom ali v pomoč pri gospodinjstvu. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 469. (a)

Službo določa

Krojaškega pomočnika
za boljša dela sprejme takoj Caserman, Podpeč pri Ljubljani. (b)

Dobra prodajalica
ki razume nemško — se sprejme. Ponudbe upravi »Slovenca« pod zn. »Večji kraj« 3496. (b)

Pastirico
in pomočnik pri gospodinjstvu in delu na polju, pridno in pošteno — takoj sprejme na posestvo v okolici Kranja. Ponudbe na Vidic Ciril, Ljubljana, Tyrševa c. 61.

20% popusta

na vse moško perilo, pletenine in trikotažo, nudi
F. I. GORIČAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29 in 30

Čevljarja prikojevalca
(Herrichterja) sprejme takoj Triumf, Kolodvorska ulica 11. (b)

Dva čevljar, pomočnika
dobra, za zbita dela, takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Franc Kolničar, Duplje 72. (b)

Fotografskega pomočnika
ki je tudi dober Laicist, sprejme. Nastop 1. maja. Ponudbe s sliko poslati na Foto-Lergetporer - Bled. (b)

Krojaškega pomočnika
takoj sprejme Eržen Josip, krojač, Stražišče pri Kranju. (b)

Manufakturnist
vojaškega prost, samostojen, samo prvovrst. moč, se sprejme. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na naslov: Andrej Čufer, Jesenice, b

Poizvedbe

Pes španijel
rjavobel, se je zatekel. Sliši na ime Buri. Najdite naj sporoči ali ga odda Antonu Koderman, Sp. Gameljne, p. Šmartno pod Šmarno goro. (e)

Obrt

Tvrška
Franciška Fujan
krovstvo
Ljubljana, Galjeva št. 9
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela

Vajenci

Učenka za kuhinjo
se sprejme. Naslov pove uprava »Slovenca« v Mariboru pod št. 470. (v)

Vajenca

za slikarsko
in plesarsko obrt
išče za takoj
slikarsko podjetje

ANTON PAHERNIK
MARIBOR
Frankopanova ulica 15

Objave

Podpisani
Edvard Mesesnel preklicem svojega sina Mirota Mesesnela, da nisem plačnik za njegove dolgove. Edvard Mesesnel, posestnik in trgovec, Ljubljana VIc. (o)

Posestva

V Brezicah
in okolici so naprodaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposvestva. — Pojasnila pri inž. Miklau Otmar, Brezice. (p)

Lepe stavbne parcele

so naprodaj.
Vpraša se pri Faninger, Celje - Glavni trg 8

Glasba

Lahtevajte brezplačen vzmet
MEINEL-HEROLD
dvoj. tal. ravne glasbi
MARIBOR št. 102

Din 15.-

nova gramofonska plošča
svetovne znamenje po izbiri
5 novih plošč sortiranih samo Din 100.-
Dokler traja zaloga

Velepič
Jernejeva c. 25. Ljubljana

Prodamo

Sir
ementalski in trapist —
nudi Mlekarska zadruga,
Predoslje, p. Kranj. (1)

KOLESA

najnoviji letošnji modeli
v največji izbiri že od
Din 350.— naprej.
Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)

Vse vrste jekla:

Siemens-Martin, Bessemer, orodno, rapidno, acelonsko, srebrno, jeklo za svežer, za vozne in avtomobilne delce po nizkih cenah v železnici FR. STUPICA, Ljubljana - Gosposvetska 1. (1)

VINO

pristno in poceni dobite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani
TELEFON ŠTEV. 25-73

Sveže najfinišne norveške

ribje olje

iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in slabotnim osebam.

2951

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
C. 174

Za sadovnjake, vrtove in parke
najboljše sadne, vrtno in poljske rastline Vam dobavi naša že nad 100 let obstoječa družba v Italiji, ki ima 250 ha obdelanega sveta.
Sgaravatti-Diante
SAONARA-PADOVA.

Pomaranče

odlične Jaffa, rdeče italijanske, in industrijske smokve prispele! »Veletrgovina južnega sadja«, Ljubljana, Tyrševa 48. 1

Cebulček
Rani krompir
Semenski oves
Grah Avtomobil in Sarceles, ki sta najplodnejši vrsti
Cvetni gomolji originalni Mesečna jagoda, ki rodi že prvo leto.

SEVER & KOMP.

Ljubljana
Zahtevajte cenik!

Denar

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR
Aleksandrova cesta 40

kupi takoj in plača najbolje
hranilne knjižice
bank in hranilnic, vrednostne papirje: 3% obveznice, bone, srečke, delnice itd.

valute vseh držav.

Prodaja srečk državne razredne loterije.

Širite »Slovenca«

Delnice

gostilnišarske pivovarne v Laskem se kupijo pod ugodnimi pogoji za gotovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Riziko 1938«. (d)

Hranilne knjižice
vrednostne papirje, 3% obveznice za likvidacijo kmečkih dolgov

stalno kupuje

AL. PLANINSEK
LJUBLJANA
Beethovnova ulica 14, telefon 35-10.

Novo! Novo! Samo Din
Tkalske statve
Brisače, šale, pasove, torbice itd. — vse to lahko izdelate hitro in enostavno
Razumljiva pojasnila priložena vsakemu aparatu!
S. MILLER, ZAGREB, Preradovičeva 5
Naročila s dežele izvršujemo takoj po povzetju

+ Bogu vdana je dotrpela danes ponoči moja najmlajša, nad vse ljubljena hčerka
DRAGICA VIZJAK
komaj 21 let stara. — Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 10. marca ob 16.30 iz hiše žalosti Tyrševa cesta 124.
Ljubljana, dne 8. marca 1938.
Užaloščena mati **Ivanka Vizjak**, sestre, bratje in ostalo sorodstvo.

Zahvala
Vsem, ki so z nami sočustvovali in nas tolažili ob bridki izgubi našega predragga moža in očeta, gospoda
Josipa Kaufmana
nadzornika vodne zadrage
izrekamo iskreno zahvalo. Zahvaljujemo se tudi najtopleje vsem, ki so pokojnega spremili na njegovi zadnji poti.
Dolnja Lendava, dne 7. marca 1938.
Zalujoči rodbini: Kaufman, Novak.

Glasba
Brezplačen pouk v igračah
MEINEL-HEROLD
dvoj. tal. ravne glasbi
MARIBOR št. 102
Din 15.-
nova gramofonska plošča svetovne znamenje po izbiri 5 novih plošč sortiranih samo Din 100.-
Dokler traja zaloga
Velepič
Jernejeva c. 25. Ljubljana

Zahvala
Ob prezgodnji izgubi našega ljubljenega brata, gospoda
dr. Mihaela Opeke
stolnega kanonika
nas veže dolžnost hvalečnosti, da se najiskrenejše zahvalimo vsem, ki so nam izrazili ustmeno ali pisмено sočutje v naši žalosti, in vsem, ki so našemu dragemu bratu lajšali dolgo, težko bolezen z obiski in tolažbo, ga mrtvega kropili, zanj molili ter spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja prevz. g. knezoškofu dr. Rožmanu za njegov prekrasni govor in za spremstvo pokojnika od prve njegove zemске postaje — rojstne hiše — do zadnje — groba, g. stiškemu opatu dr. Kostelcu, vsem drugim cerkvenim dostojanstvenikom in č. duhovščini, g. banu dr. Natlačanu, g. županu dr. Adleščiču, g. podpolkovniku Andrejki, rektorju univerze g. dr. Kušju in vsem gg. vseučiliškim profesorjem, prosvetnemu inspektorju g. prof. Bajuku, zastopnikom raznih društev in ustanov, vsem šolam in njih voditeljem. Iskrena zahvala starešini gasilske zajednice dr. Kodretu, načelnikom ljubljanskih in vrhniških gasilcev ter vsem gasilcem, ki so izkazali v toliki meri ljubezen in spoštovanje svojemu umrlemu kuratu. Zahvala vsem darovalcem krasnih vencev, vrhniškim pevcem in godbenikom, g. županu Hrenu za govor ob grobu. Skratka: prirčna zahvala vsem in vsakemu posebej za čast in spoštovanje, ki ste jo izkazali našemu dragemu bratu ob njegovi smrti. Ohranite ga v blagem spominu in molite za njegovo dušo!
Vrhnik, Šmartin v Tuhinju, Ljubljana, dne 7. marca 1938.
Zalujoči bratje in sestre.

Maurice Leblanc: 56

Izredne pustolovščine Arsena Lupina

Otok tridesetih krst

Povzel je:
»Dobro razumete povezanost dogodkov, ali ne? Stefan, vi ste bili ena prvih žrtev in ste poznali ali poznate žrtve. Vi tudi, Patrik? V petnajstem stoletju je neki menih z blazno domišljijo, ki so jo navdajali peklenjski prizori, izlil svoje težke sanje v prerokbo, ki nima nobene trdnje podlage, katere vsaka podrobnost služi le za rimo, ki pa gotovo nima nobene vrednosti. Zgodovina Božjega kamna, izročila in legende, vse to mu ne more dati niti najmanjše podlage za prerokbo. To prerokbo je sam iz sebe izvel, ne da bi s tem na kaj slabega mislil, in kratko, da bi koga s tem pozval, da bi izvršil to peklenjsko prerokbo. In tega je bil tako zadovoljen, da je celo nekaj polstihov vtisnil na Dolmen-aux-Fées.

Tedaj je štiri stoletja pozneje padla prerokba stran v roke tega lopova, blaznega zločinca in brezumneža. Kaj vidi lopov v tem? Zabavno in otroško fantazijo? Brezpomembno domislek? Ne. Tu vidi večji pomen. Zanj je to stari in novi zakon, sveta knjiga, ki komentira zakon Sareka! Zanj je evangelij Božjega kamna. In te evangelij določa njega, Vorskega, lopova, kot poslanca, ki mu je naročeno, da izpolni ukaze usode.

Za Vorskega ni tu nobene zmote. Gotovo mu zadeva ugodja, ker gre zato, da ukrade srečo in moč. Toda vprašanje ostane za drugi načrt. Ubogal je predvsem skrivnostni ukaz rodu, ki je določen in ki se baha, da je bil vedno pokoren nalogam, nelegam, da prerodi, ne pa da uničuje, zažiga in ubija. In to naloge je Vorski bral v vseh pisanih brate Tomaža. Brat Tomaž pove, kaj mora storiti in imenovati njega, Vorskega, izbranca usode. Ali ni kraljevi sin, to je »prince Alamanija«? Ali ne pri-

haja iz dežele, kjer je bil ukraden Božji kamen »severnim barbarom«? Ali nima tudi žene, ki je obljubljena, tudi ona, po prerokbah vedeževalk, na muko na križu? Ali nima dveh sinov, enega blagega in ljubeznivega, kakor je bil Abel, drugega pa trdega in hudobnega, kakor je bil Kajn? Ti dokazi mu zadostujejo. Od sedaj naprej ima v žepu dokaz za mobilizacijo, potni list. Bogovi so mu točno pokazali cilj, proti kateremu naj hodi in hodi. Na poti je nekaj živih oseb. Toliko boljše! To je del programa. To bo od trenutka, ko bodo vse žive osebe pobite, in sicer tako, kakor je poznal brat Tomaž, da bo opravilo dovršeno, da bo Božji kamen osvobojen in pravo do Vorskoroj usode, kronan s kraljeveko krono. Torej zavijamo rokave, vzemimo oster nož in na delo! Vorski bo uresničil težke sanje brata Tomaža!

VII.

KRUTI PRINC Z UKAZI USODE.

Don Luis se je znova obrnil k Vorskemu:
»Saj se strinjava, prijatelj? Vse, kar ti pripovedujem, je popolna resnica, ali ne?«

Vorski je zaprl oči, njegova glava se je nagnila in žile na čelu so bile čez mejo napete.

Da bi kratko preprečil Stefanovo posredovanje, je don Luis vzkliknil:

»Govoril boš, prijatelj! Bolečina postaja resna, a? V možganih se ti vrti? Spomni se... zažvižgaj. Mama, šolniki... in končaj bom svoj govor. Nočeš? Nisi še zrel? Toliko slabše. In vi, Stefan, nič se ne bojte za Franca. Odgovorjam za vse. Toda, prosim vas, ne imajte do te pošasti nobene usmiljenja! Ah! ne, tisočkrat ne! Ne pozabimo, da je vse zamislil, vse pripravil popolnoma hladnokrvno in prostovoljno. Ne pozabimo... Toda motim se. Nepotrebno.

Don Luis je odgrnil stran zapisnika, kamor je Vorski vpisal prerokbo, in je nadaljeval, držeč ga pred njim.

»Kar mi še preostaja, ni tako važno; veliko glavno razjasnitev sem že podal. Toda vendar je treba povedati še nekatere podrobnosti, razjasniti vso sestavo Vorskijeve zadeve, ki jo je sam zamislil in izdelal, ko je prišel končno do vloge, ki jo je igral naš simpatični stari druid... Torej v mesecu juniju smo. Ta je določen za izvrševanje njegovih tridesetih žrtve. Očividno je to določil za mesec junij brat Tomaž zaradi rime. Enako, kakor se je brat Tomaž ustavil pri številki trideset žrtve, ker je prav toliko dolmenov na otoku. Toda za Vorskega je vse to jasno določeno. V juniju je treba trideset žrtve. Imeli jih bodo... Imeli jih bodo, toda samo pod pogojem, da vseh devet in dvajset sarskih prebivalcev — takoj bomo videli, da je Vorski imel v svojih rokah tudi trideseto žrtve — ostane na otoku in čaka njegove daritve. Tedaj je Vorski nenadoma zvedel za Honorin in Maguenocov odhod. Honorine se bo vrnila o pravem času. Toda Maguenoc? Vorski ne pomišlja: na njegovo sled pošlje Elfrida in Konrada z naročilom, naj ga ubijeta in potem čakata. Še manj pomišlja, ko domneva po nekaterih govorcih, ki jih je slišal, da je Maguenoc odnesel s seboj dragoceni kamen, čudežno dragocenost, katerega se ne smemo dotakniti, ampak ga moramo vedno puštiti v svinčeni škafliji. (Tako se je izrazil sam Maguenoc.)

Elfrida in Konrad torej odideta. Nekega jutra je Elfrida v gostilni pomešala v čašo kave strupa in jo je dala izpiti Maguenocu. (Ali ne govori prerokba o nekem zastrupljenju?) Maguenoc je nadaljeval svojo pot. Toda čez nekaj ur se ga polasti neznošno trpljenje in umrje ob robu pobočja. Pričeta Elfrida in Konrad, brskata in izpraznita žepa. Nič Nobenega draga kamna. Vorskijevo upanje se ni izpolnilo. Vendar je bilo truplo tu. Kaj naj stori z njim? Začasno ga vržejo v zapuščeno kočjo, kjer so že nekaj mesecev prej preživeli Vorski in njegova pomagata. Tu ga odkrije Veronika d'Hergemont... Toda uro pozneje ga več ne najde, ker sta ga Elfrida in Konrad, ki sta prežala v

bližini, odnesla zopet samo začasno v klet majhnega zapuščenega gradu.

In še enkrat! Zapomnimo si, da Maguenocova prerokba o redu, po katerem mora pasti trideset žrtve — tako da se začne z njim — ne sloni na nobeni podlagi. Prerokba o tem ne govori. Na vsak način je Vorski imel nekoliko sreče. Na Sareku ugrabi Stefana in Franca; nato zaradi opreznosti, da ne bi pritegnil nase pozornost, ko je šel preko otoka, in bi lažje prodrli do Priuré-ja, obleče Stefanovo obleko, Raynold pa se preobleče v Francovo. Ta naloga je bila razen tega zelo lahka. V hiši je samo starec gospod Hergemont in ena ženska, Marija Le Goff. Kakor hitro ju bosta ubila, bodo prebrskali vse sobe in predvsem Maguenocovo. Zares, kdo ve, se vpraša Vorski, — ki še vedno ne ve za rezultat Elfridine naloge — kdo ve, če ni Maguenoc pustil čudežni dragulj v Priuréju?

Prvo žrtve, Marijo Le Goff, je Vorski zgrabil za vrat in ji ga prerezal z nožem. Nesreča je hotela, da je kri oškropila banditov obraz. Polastila se ga je groza — večkrat se ga namreč ob takih prilikah polasti nenavadna bojazan — in zbeži ter naščuva Raynolda na gospoda Hergemonta.

Med otrokom in starcem se vname dolga borba. Vršla se je okrog po hiši in po tragičnem naključju se konča pred očmi Veronike Hergemont. Gospod Hergemont je ubit. Isti trenutek pride Honorine; tudi ona pade. Štiri žrtve so že.

Dogodki se hitro vrstijo. Ponoči se začne panika. Ponoreli sarski prebivalci vidijo, da se izpolnjujejo Maguenocove prerokbe in da bo bila ura katastrofe, ki že tako dolgo grozi otoku, in se odločijo za odhod. To pričakuje Vorski in njegov sin. Na motornem čolnu, ki sta ga ukradla, se poženeta za ubežniki in potem se začne tisto ostudno streljanje, veliki udarec, ki ga je napovedal brat Tomaž.

Potopile se bodo ladje, bo žalost in tekla bo kri.